

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évtolyam 220. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Csütörtök, 1928 szeptember hó 27

Románia szívesebben egyezkedett volna közvetlenül az optánsokkal

A félhivatalos nem bizik a magyar kormány békeszándékában

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A félhivatalos Indépendance Roumaine az optánsügyben való egyezkedésről azt írja, hogy Románia azért egyezett csak bele a kártalanításba, hogy megszűnjének a két ország viszonyát elmérgesítő panaszok. A meghatalmazottaknak kizárólag amaz összegről kell határozniuk, melyet Magyarország hajlandó kártalanításul elfogadni, s arról a módról, ahogy a fizetés történjék. A megbeszélések eredménye vagy kudarcra tehát Budapesttől függ. A francia félhivatalos szerint

Románia jobban szeretne volna, ha

Nyilvánosságra hozták a görög-olasz barátsági szerződés szövegét

Mussolini pohárköszöntőjében hivatkozott arra, hogy a most szerződő népek voltak a kultúra és civilizáció bölcsői

Róma. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A görög-olasz barátsági szerződést, amelyet vasárnap írtak alá Venizelosz és Mussolini, tegnap tették közzé. A szerződés huszonnyolc szakaszból áll, amelyből az első négy szakasz megállapítja, hogy a szerződő felek kötelesek egymást támogatni, kötelesek biztosítani azt a fennálló rendet, amelyet az általuk aláírt békeszerződések megállapítanak. A szerződő felek köteleztetnek, hogy a harmadik féltől nem provokált támadás esetére semlegesek maradjanak. A külföldi államokból fenyegető támadás esetére a szerződő feleknek politikai és diplomáciai tekintetben támogatniuk kell egymást. A szerződés további szakaszai a döntőbírósi eljárásra vonatkoznak. Végül kötelezik magukat, hogy a hágai állandó törvényszék elé viszik valamennyi vitás kérdést, amely a szerződés szövegének értelmezéséből származik. A szerződést nyilvántartás céljából közlik a népszövetséggel.

A szerződés aláírása után tartott banketten Mussolini pohárköszöntőjében rámutatott arra, hogy Görögország és Olaszország voltak

Románia közvetlenül az optánsokkal tárgyal,

mert a magyar kormány idáig nagyon is politikai agitáció céljára használta ki ezt a magánjellegű kérdést. Apponyi genfi nyilatkozata — ugymond — nagyon rossz előjel. Azzal, hogy a tanácshoz való apellálás jogát fenntartotta, már elárulta a magyar kormány titkos szándékát, hogy a tárgyalások meghiusulása esetén újra megkezdi támadásait Románia ellen.

a kultúra és a civilizáció bölcsői. Olaszország felismerte Görögországnak délkelet felé irányuló fontosságát s ennek szükségessége a két nép közössége és együttműködése. A szerződést az európai békét fenntartani akaróknak örömmel kell üdvözlöniük.

Venizelosz válaszában hangoztatta, hogy fontos szükségesség volt a két ország barátkozására, mert népeinek multja a legbiztosabb ígéret a jövőbeli barátságához. — Görögország nagyra értékeli Olaszország barátságát. Poharat az uralkodóra, Mussolinira és az olasz népre ültette.

Venizelosz Rómában nyilatkozott a lapok képviselői előtt s nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy sohasem volt olaszellenes, mindig méltatta Olaszország nagy jelentőségét. Elmondta azt is, hogy Párisba és Belgrádba készült utazni, hogy ott megvilágítsa a görög-olasz szerződés jelentőségét. Nyilatkozata végén kijelentette, hogy nagyon örvendene, ha Görögországnak sikerülne valamennyi szomszédjával barátságos viszonyba kerülni.

A panamák viharában ingadozik a kormány

Állandóan kísért a kabinetválság híre

Ma egy újabb óriási liberális visszaélést leplezték le

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kölcsön, az agyonhajtott, tönkretelámirozott kölcsön melyért már annyi áldozatot hozott Bratianu Vintila és kormánya, melyért a liberálisok lemondottak, hirhadt jelszavukról „prin noi inşine — mindent a magunk erejéből”, a politikai helyzet próbaköve lett.

Azonban akár meglesz a pénz, akár nem, egy valami ma már kétségtelen; az, hogy Bratianu és társai nem egykönnyen adják át a hatalmat.

Ha a külföld nem lesz hajlandó a kölcsönre, akkor a liberálisok azon a címen, hogy a tárgyalások még folyamatban vannak, ragaszkodnak majd a bársonyszékhez. Ilyen irányban már meg is tették az első sakkmozásokat. A kulisszák mögül félhivatalosan a

féle híreket terjesztenek, hogy a pénz esetleg csak a jövő év tavaszán áll a házhoz, tehát nekik tovább kell vezetniük az ügyeket.

Az ellenzék álláspontja, ezzel szemben az, hogy a kormánynak minden körülmények között még akkor is mennie kell, ha esetleg nyélbe is ütne a kölcsön és stabilizáció ügyét. Mennie kell pedig még az ősz folyamán, mert

1. az ország minden vonalon általános kizsiben van.
2. Különösen a pénzügyi és gazdasági válság ért el páratlan méreteket.
3. Ezt súlyosbítja az ez évi szárazság, mely negyedére csökkenti az exportot.
4. Mert az általános elégedetlenségben a nemzeti parasztpárt egyre erősödik és sorozatos támadásainak a kormány nem állhat ellent

5. S végül mennie kell, mert ha nem, elsodorják a gigászi panamák, melyek tömegesen, nap-nap után derülnek ki.

Egy új panama-monstrum.

Ezzel az ellenzéki argumentálással szemben a liberálisok hallani sem akarnak a kormány átadásáról, hangsúlyozzák, hogy esetleg még évekig maradnak, nagy feladataik vannak, kölcsön, stabilizáció, konszolidáció s hogy az ellenzékét össze akarják roppantani.

Hogy hova fejlődik ez a kétségenkívül feszült szituáció, nem lehet megjósolni, az azonban bizonyos, hogy a kabinet nem lehet valami könnyű helyzetben. A panamák valóban duzzadnak és szaporodnak s mára egy újabb óriási visszaélés háborítja fel a közvéleményt.

Erről a panamáról alapjában már hetekkel ezelőtt Jorga professzor rántotta le a leplet, a részleteket azonban az ellenzék hivatalosa, a Dreptatea közli mai számában. A botrány középpontjában a Steaua Romana nevű világszerte ismert petróleumvállalat áll. A Steaua eredetileg német tulajdon volt és így a fennálló törvények értelmében a vállalatot

az állam javára

el kellett volna kobozni. Ehelyett azonban a liberális kormány csak nacionalizálta a társaságot, ami azt jelenti, hogy a milliárdos vállalat a liberális bankok kezébe jutott.

A kormány tehát a Steaua Romanát az ország elől elhalszva, a liberális párt tulajdonába csempészte.

A pártérdek az egyetemes érdek helyett, s a visszaélés annál felháborítóbb, mert a Steaua súlyos százmilliókat jelent s a kár talán nagyobb, mint az 5000 milliós Dambovița panamánál. Ugyanis a kormány a nacionalizálás után teljesen ingyen még állami petróleumfeldéket is adott a társaságnak. Tehát az országot a legszemérmétlenebbül lopta meg saját zsebének hasznára.

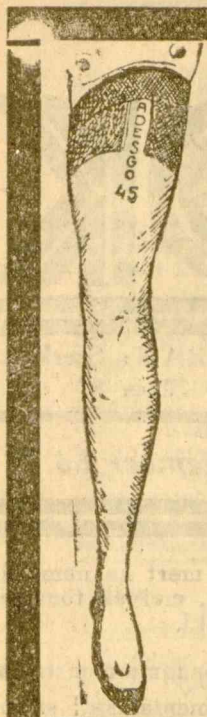
A felelősség? Ilyen nálunk nem létezik. Csak hasonról lehet beszélni, amit az ország a legvéresebb verejtékkel csurgat a liberális pártkassza mélyére. Minél nagyobb a termés, annál nagyobb a lopás. S innen, hogy rohanunk a lejtőn lefelé.

Hainisch osztrák köztársasági elnök végleg visszavonul

Bécs. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mint ismeretes, Ausztriában novemberben zajlanak le az általános választások, amely alkalmal Hainisch köztársasági elnök végleg visszavonul a politikai szerepléstől. Az osztrák köztársaság elnökségére már megtörténtek a jelölések: a keretényszocialisták Miklast, a nemzeti tanács jelenlegi elnökét, ezenkívül a különböző pártok Wettstein, Siegelberg és Tarque egy-egy tanácsost jelölték.

Djuvarát nem engedik haza Bukarestbe, Magyarországon át?

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Genfi táviratban tegnap-olyan jelentést küldtek a bukaresti sajtónak, amelyen az első hallásra felismerhető a képtelen koholmány. A hír úgy szól, hogy a berni magyar követség egy tisztviselője megtagadta Djuvarának, Románia genfi delegátusának a jogot, hogy Magyarországon át térjen vissza Romániába. Nem lehet feltételezni, hogy ilyen nemzetközi jogot, amilyen egy országon való áttutazás, merő egyéni, vagy faji antipátiából egy ország képviselőjével szemben megtagadnának.

Adesgo

45 és 48 védjegyű

a legjobb és a legtartósabban mosható

Tisztaselyem harisnya

Tabló, portrék a „monstre-perről”, ahol meddő szociálpolitikai viták folynak

Bünper, amelynek nincs konkrét vádanyaga

Reggeltől délig ültem a tárgyalóteremben és reggeltől délig tartó tanúkihallgatások, kérdések-feleletek tömkelegéből egy csipetnyi konkrétumot sem bírok kimagazni. Széleset ásit a tartalmatlanság és amikor déli 1 óra után az elnök berekeszti a tárgyalást, tanácstalanul futom végig a jegyzeteimet: mi ez a kommunisapör? Hol van itt a tényállás?

Inkább valami társadalomtudományi konferencia féle, — de bizonyíten nagyon mélyenfekvő nivón. Ilyen purparlék például:

Tanú: Vannak akik ideálisan képzelik el a kommunizmust. Tudományos alapon írják mindent: össze erről a dologról. Ezek igen művelt emberek és nem „pungácsok”...

Ügyész (felpattan): Jójó, ha művelt emberek is (om cult) mégis azt a Lenint tartják az istenüknek, vagy mi a csodájuknak!

(Ez az ügyész igen helyes sneidig kis kapitány — inkább lovon képzelné el az ember. A hajtinése makrancosan a szemére ugrik ahogy felpattan és a hogy azt a Lenin-argumentumot odavágta, első gondolja a hajtinés: leülés közben visszasimítja, miközben diadalmasan és egy kicsit szigoruskodón tekint a közönségre. Egyet szól, feláll; leülés közben mindig ugyanaz a játék a hajtinéssel. Kedves, sneidig kis kapitány: így fess katonaruhában inkább lovon képzelné el az ember, mint taláros törvényragó urak helyén — ha civilbe volna, centercsatárrá tippelnék...)

Három tanu kihallgatásával telt el a délelőtti: Osvada volt kolozsvári polgármester, utána Paukerov Leonárd újságíró, majd a leginyesebb falati Vajda-Voivod Sándor volt miniszterelnök is jelen vannak, a nemzeti parasztpártnak a vezére, amelynek lépten-nyomon a fejére olvassák a politikai porondon a kommunizmust.

(Vajda Sándor véleményét az egész ügyről a tárgyalás előtt a folyósón hallottam. Valaki olyasmit mondott Vajdának, hogy az egész per azt a célt szolgálja, hogy a külföld felé provokáljunk valamit a kölcsön érdekében: lássa a külföldi kapitalista világ milyen jó kommunizmus-elhárító szolgálatot teljesítünk és milyen fontos, hogy kölcsönrel erősödjék a jelenlegi rezsim.)

— Látja — mondta Vajda — ez nagyon ügyes meglátás. En magam is sokféle okát tippeltem ennek az üres pernek — de a feltevése nagyon elfogadhatónak látszik!...

Egy kis kölcsönért ülünk most ebben a teremben? Vádoltak, védők, ügyészek, bírák, közönség — így ahogy itt-ülünk és izgulunk — a kölcsöntárgyalásokra beállított jelenet vagyunk? — nem lehetetlen: azok a fránya nagy politikusok százféle fazékban főzik a kisemberek életét.)

Tabló:

Az emelkedő padosorokban a közönségnek fenntartott helyen — vádoltak. A falak körül félkörben elhelyezett szuronyos katonák, mint egy töviskoszoru fonta glóriába ezt a bus sereget, amelynek sorában serdülő ifjaktól koránvénült elnyűtt emberekig nagy keveréke. Rongyok keverednek rendes polgári öltözetekkel, lapos, nyomott homlokok és intellektuálisan ivelt magas koponyák az értelmiségek széles skáláját jelzik. Csak a szemek!... A szemek valahogy mind egyformák: versenyt ragyognak a szuronyok hegyével: száz pár szem — száz pár égő csillag tüzel a bírói emelvény felé... Száz pár szemből száz élet szenvedése villan, száz lélek vihara cikázik

zik száz pár szem ablakán. Elszenvedett verések emléke, remegtető kétséges jövőendő sejtése, elszenvedett és várható rabság szorítása: hit és kétség, erő és az elnyomottság érzete: száz szempár ragyog — versenyt ragyog a száz szempár a szuronykoszoru hegyével. Szemek ragyogása — szuronyok ragyogása: Ki fog ebben a perben és mikor tudnak ebben a perben végleges, békés ítéletet mondani?...

A száz szempárral szemben a bírák. Öt katonatiszt — középen a legnagyobb rangú Pacala ezredes — jobbra és balra rang szerint: a legkisebb rang a kapitány. (Ennek a jobbszélső fekete bajszu kapitánynak olyan civil arca van, — jól startoló bankfiu kinézés. Jobbra-balra mosolyog, szalmiákcukrot szopogat. Tetszik neki a parádé, inkább szórakozás a számára, mint komoly hivatás: nem lát bele a száz szempár mélyébe — úgy érzem.)

Pacala eredes az elnök, intelligens szabásu kellemes arc. És katonához képest eléggé a helyén van a bírói székekben. Ügyesen kérdez, szabályozza a tárgyalás menetét és ott, ahol egy-egy vádlott, vagy ügyvéd mélyebben szánt a szociológiai mesgyéken, figyelmesen hallgat. És sokszor meglepő jártasságot tanúsít a munkásszakszervezeti élet ismeretében — de persze: katoná és az uniformis — egy kissé megmerevít az ismereteket. De ami a fő: jóindulatu és respektálja a tudást. Aradi határozottan imponál neki és szívesen hallgatja a prófétafejú vádlott fejtegetéseit.

„Nincsen Sziget bekerítve Szabad ott az út”

Mulat a monopol-kirendeltség vezetője — biztos, hogy sikasztás van jelen

Máramarossziget. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Több, mint két héten keresztül nagy mulatásokat rendezett a különböző máramarosszigeti vendéglőkben Conaite Nicolai, a szigeti monopolkirendeltség tisztviselője. Mindenütt feltűnően költött, nagy dáridókat csapott s azt hangoztatta, hogy tekintélyes summát örökölt. Estéről-estére nagy asztaltársaságot verbuvált Conaite s a társaságban mindenki az ő vendége volt, fizetni senkinek nem volt szabad. Cigányoknak, pincérlányoknak bőven jutott a pénzből, de meg volt elégedve a cseh-hel a vendéglős is.

Ha egy vendéglőből ez a nóta hallatszott ki, hogy:

„Nincsen Sziget bekerítve,
Szlobodoj drumu”

mindjárt tudták az ismerősök, hogy az, aki e mellett a magyar-román elegyű nóta mellett mulat, nem lehet más mint a sok pénzt örökölt Conaite Nicolai. Ugy látszik, tetszett neki a nóta szövege, hogy: szabad az út. Mint ki fog derülni, élt is ezzel a szabadsággal s ma már valahol így variálja a nótát: „Nem volt Sziget bekerítve, szabad volt az út.”

Azt történt ugyanis, hogy ezek a nagy dá-

Van a bíróság tagjai között még egy törzstiszt, egy őrnagy: hangját sem hallottam — figyel és hallgat. Egy óra felé ő veszi ki először az órát és figyelmezteti az elnököt...

A védők nagyszámmal szoronganak az egyetlen padban. Vannak vagy tizenöt — nagyjából bukárestti ügyvédek. Fiatalok és ambiciózusak. Különösen egy Zisu nevű ekszcállal. Egészen ifju ember, buzog benne az ambíció. Sokat és néha igen ügyesen, ötletesen kérdez, néha azonban elveti a súlyokat és elhibázza a szempontokat. Nagyon ügyes volt például, amikor Vajdát megkérdezte, hogy volt-e már ő is a kommunista gyanúsítás célpontjában? Vajda azt felelte: annyi ezresem lenne!...

— Csak azért tettem fel a kérdést — fordul a bíróság felé, hogy lássák, milyen könnyen megy nálunk a kommunizmus vádja!...

Egy másik helyénvaló kérdés ugyancsak Vajdahoz:

— Ha még a Balán életét is ápolják, bűnös dolog-e az, hogy politikai foglyok érdekében segélyakciókat szerveznek?

Amikor Vajda azt feleli, hogy nem, az ügyes kis védő a bíróság felé fordul:

— Nos, az ugynevezett „vörös segélyakcióra” gondolok...

Szó volt a mai tanúkihallgatás során sok mindenféléről: milyen munkásságot fejtett ki a háboru előtt Magyarországon Aradi Viktor — a Világ, a Huszadik század szerepéről, a budapesti szociális társaság megalakulásáról és működéséről. A társaságot Osvada szerint Károlyi Mihály, Vajda Voivod szerint Jászy Oszkár alapította. Szó volt arról, hogy van tudományos és harcos kommunizmus. Szó került arról, hogy a háboru előtt élt a regátban egy Panait Mosin nevű író, aki mindig ilyen szociálista izű dolgokat írkált, de azért soha semmi baja nem történt. Hogy ez az Aradi Viktor is ilyen ember — mondta az egyik tanu. — hagyni kell, hogy írjon: kinek van kára belőle? És egyébként is ott van a cenzura. — Szó volt arról, hogy a nemzeti parasztpártot igaztalanul vádolják a kommunizmusra való hajlamossággal. Arról is szó esett, hogy voltak sokan, akik a régi magyar éra alatt sovén magyarok voltak és ma ugyanolyan sovén románok — sokmindenről, rengetegféleképpől volt még szó Aradi Viktor tanuinak a kihallgatása során, csak arról az egyről nem, hogy tulajdonképpen mivel is vádolják Aradi Viktort, azonkívül, hogy „kommunista.” Egy konkrét vád, vagy icike-picike konkrétum sem került felszínre... Az ügyész, a snájdig kis lovasügyész csak annyit tudott felhozni, hogy ezeknek a szociálista skriblereknek Lenin az istenük, vagy mi a csodájuk!...

Délben egykor három tanu kihallgatása után befejezték — holnap folytatják: mindennap egy kávéskanállal: így halad a monstre bünper és a szuronyok között tüzelő száz szempár boldogtalan tulajdonosa még hetekig fog vergődni a bizonytalanság szörnyű érzetében — hány hónap, hány esztendő lesz a vége ennek a kínos szociálpolitikai vitának?...

M. N.

ridók a fülébe jutottak a monopol igazgatójának is, akinek gyanus lett a nem nagyfizetésű tisztviselő pazar költsége. Bár ő is hallott arról, hogy hivatalnokai valami váratlan nagy örökséggel indokolja mulatozását, mégis a legnagyobb csendben kutatni kezdett a hivatalban, hogy nincs-e valami hiba a Conaite által kezelt monopolcikkek körül? De bármilyen csendben is történt ez a kutatás, Conaite neszét vette s eltűnt Máramarosszigetről.

Ezzel aztán meg is fejtődött a titokzatos örökség mibenléte. A monopoligazgató rovacsolást rendelt el s a hiány százezer lejen felülnek mutatkozott. Conaite „előörököte” a monopol pénzt.

Most országosan körözik.

(L. i.)

Ujabb tornádó Amerikában

A Pelican-öböl vidékén kétszáz halottat találtak

New York. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Pelican-öböl vidékén tegnap újból pusztított a tornádó. A pusztulás színhelyén ujabb kétszáz holttestet találtak. Félős, hogy Lambeach-City város lakossága teljesen elpusztult.

Ma megkezdődött Bukarestben Gaetan perének főtárgyalása

Az érdeklődők óriási tömegben veszik körül a törvényszéket

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Emlékeztet még az a bűnügy, amelynek középpontjában Gaetan, a legelőkelőbb bukaresti társaság vendégszerpet játszó arany ifja, és Leonida asszony, a fővárosi haute volée egyik legszebb, legnépszerűbb és leggazdagabb tagja állottak. Mint ismeretes, Gaetan, a ki már másfél esztendeje volt barátságban Leonidánéval, Románia legkeresettebb, legnagyobb selyemfiúja volt, aki dús gazdág szerelmét csak nagy összegek befizetése után boldogította kegyeivel. Leonidáné a kitarított férfi kliensei között az első helyen állott, aki vagyontalán áldozott Gaetanra. A bűnügyi dráma az okozta, hogy Gaetan egyszer 800 ezer lejt követelt Leonidánétól, aki azonban megtagadta ennek a hatalmas összegnek a kifizetését, mire Gaetan a pártizorra alatt kalapácsot huzott elő zsebéből és ezzel összetörte a szépséges Leonidáné koponyáját. Ezután pedig a 800 ezer lejjel együtt elpárolgott.

A bűnügy nemcsak Romániában, hanem az egész világon páratlan feltűnést keltett. — Gaetan a büntetést követő másodnapra elfogták, Leonidánét pedig szanatóriumba szállították, ahol csudák csudájára felépült, azonban a balszemét örökre elvesztette és a kalapácsütések elcsufították az arcát. Az izgalmak azonban ezután sem csökkentek, mert a titokzatos jótakarók, akik a bukaresti előkelő asszonyok köréből kerültek ki, állandóan mesterkedtek azon, hogy a selyemfiút kiszabadítsák börtönéből, s néhány héttel ezelőtt kiderült az is, hogy Gaetan a vacaresti fogházból, ahová vizsgálat fogságának tartamára szállították, éjszánkint

autóval kijárt Bukarestbe, ahol igen vidám életet élt.

Bukaresti munkatársunk jelentése szerint ennek a maga nemében páratlanul érdekes és a bukaresti társasági életre fölöttébb jellemző bűnpernek a tárgyalása ma délelőtti kezdődött meg. Tegnap délután a Semmitőszék letárgyalta Gaetan két kérését. Az első az volt, hogy a per valamelyik vidéki törvényszék elé kerüljön tárgyalásra, mert tartani kell attól, hogy a bukaresti esküdtek elfogultak lesznek. A Semmitőszék ezt a kérést elutasította. A második kérés az volt, hogy tiltott fegyverviselés címén csak egy bíróság vonhassa Gaetan felelősségre. Ugyanis a selyemfiú ellen ezen a címen a hadbíró is vádat emelt. Ennek a kérésnek a Semmitőszék helyt adott s a polgári törvényszéket mondotta ki illetékesnek.

A mai esküdtszéki tárgyalás tehát két dologban fog itélkezni Gaetan felett: a rablógvilkossági kísérletért és tiltott fegyverviselésért.

A főtárgyalás iránt Bukarestben páratlan érdeklődés mutatkozik.

A törvényszék épületét már a kora reggeli órákban ellepték az érdeklődők, az irodákat pedig valóságos ostromolják a jegyek után.

A kíváncsiak táborá főképpen az asszonyok közül telik ki, akiknek jórésze mélyen lefátyolozva ácsorog a folyosókon.

A tárgyalás valószínűleg csak két napig fog tartani.

Az utóbbi évek legrettenetesebb katasztrófája a madridi színház égése

Egy óra leforgása alatt elhamvadt Spanyolország legnagyobb színháza — Halott anyák karjukon halott gyermekeikkel — Mi okozta a katasztrófát? — Még nem tudták megállapítani a halálos áldozatok számát

Madrid. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Spanyolország legelőkelőbb színházának, a Nevadadesnek tűzkatasztrófája, amiről legutóbbi számunkban lapzártakor érkezett jelentések nyomán röviden beszámoltunk, az utóbbi évtizedek legnagyobb és legborzasztóbb színházi katasztrófája volt. Az újabb érkezett jelentések szerint szinte egész Spanyolország gyászba borult, mert alig van az országnak olyan vidéke, ahonnan e rettenetes katasztrófa ne követelt volna áldozatokat. Az előkelő színház látogatói természetesen a főváros és a vidék leggazdagabb családjaiból kerültek ki s így a felismerhetetlenségig összeegészített áldozatok nagyrésze spanyol arisztokrata és pénzesember. De számosan vannak az áldozatok között kisemberek is, szegény kenyérkeresők, akiket sokkal inkább sújtott a szerencsétlenség, mert a dolgozó családfeleket emésztették meg a hirtelen felcsapó lángok.

Az első felvonás végén...

A tűzvész az első felvonás végén tört ki. Néhány megmenekült szemtanú elbeszélése szerint a felvonást a balettkar fejezte be. A táncosnők mindenikének a kezében egy varázsvesszőt ábrázoló pálcika volt, amelynek végén villamuskörte égett. Egyszerre az egyik varázsvesszőből tűzcsóva pattant ki, mely rövidzárlatot okozott. A nézőtérén is és a színpadon is kialudtak az összes lámpák. Az egész annyira színpadias volt, hogy a nézőközönség nem gondolt semmi rosszra, csak a színpadon tudták már, hogy baj van. A függönyök hirtelen lezuhantak, de a közönség ebben sem látott semmi különösét, hiszen amúgy is felvonás vége volt. A nézőtérén felugrott a tapsorkán s ugyanakkor a színpadon pattogva kezdtek égni a díszletek.

A tapsvihar elült s a helyét hirtelen nyomasztó csend váltotta fel. Néhányan észrevették, hogy az inspekción tűzoltók szaladgálnak s a leeresztett függöny mögött is erősödött a jellegzetes és félreismerhetetlen pattogás. A közönség riadtan mozgolódni kezdett, mert a lámpák se akartak meggyulni, de akkor az egyik tűzoltó öblös hangon elkiáltotta magát.

— Semmi baj nincs! Csak egy kis rövidzárlat!

Valami mosolygásra késztető is volt ebben az öblös tűzoltói biztatásban. A zenekar is játszani kezdett s a közönség tükéletesen megnyugodott.

Tíz perc múlva...

Az első pillanatban az inspekción tűzoltók valóban nem tartottak semmi nagyobb veszedelemről. Annyira jelentéktelennek látták a dolgot, hogy le sem jelezték a tüzet a központi tűzoltóságnak. A leeresztett függönyök mögött azonban mind hangosabb lett a pattogás s a közönség nyugtalankodása is percről-percre nőtt.

Csak a zenekar játszott nyugodtan tovább...

Egyszerre aztán lángkigyó szaladt végig a függönyön is s az első csoportosan követtek a többiek. A zene riadtan elhallgatott. A következő pillanatban kitört a legrettenetesebb pánik. Már nem volt emberi erő, amely rendet tudott volna teremteni a zürzavaros menekülési ösztönben. Az emberek egymást gyilkolva, taposva rohantak meg a kijáratokat, de csak a földszint hátsó sorai juthattak ki.

Tíz perc leforgása alatt lángokban állott a nézőtér is, mert a színpad vasfüggönyét a nagy zürzavarban elfelejtették leengedni. A pánik leirhatatlan méreteket öltött. A földszint kavargó tömege elzárta a karzatok lejárátát, ahol a megszorult tömegben valóságos örvényezés vett erőt.

Többen a legfelső karzatról, hat emeletnyi magasságból vetették le magukat az égő gerendák közül.

Megérkezik a tűzoltóság de tehetetlen.

Közben megérkezett a tűzoltóság is, de teljesen tehetetlen volt, mert a nyári szárazság miatt a Nenanaszer folyó, ahonnan vizet kaphatott volna, kiszáradt. Munkája csak a mentésre szorítkozhatott, de jó időbe tellett az is, amíg a lángoló épületet megtudta közelíteni. A bentrekedtek hozzátartozói örvényező szaladgáltak a színház körül.

Az egész környéket fojtogató füst lepte el és tisztán lehetett érezni az elevenen pörkölődő emberi hús szagát.

A látvány és a rettenetes szag olyan borzalmas hatással volt még a hivatásos tűzoltókra is, hogy többen közülük elájultak.

Tíz percre került az is, amíg az első tűzoltó létra magasra ugrott a fal mellett s néhány tűzoltó felhatolt a karzatra. Csak néhány ájult nőt menthettek meg. Pár pillanat s a legfelső erkély megingott, majd lezuhant

s magával sodorta a többieket is. A mentésre siető tűzoltók együtt veszték oda azokkal, a kiknek a mentésére siettek.

Már csak halottakat...

A karzatok lezuhanása visszafajtotta a tüzet. Sötétség és kibírhatatlan füst lepte el az összeomlott épületet. A katonaság és a tűzoltóság fényszórókkal kezdett dolgozni, akkor azonban már nem lehetett kétséges, hogy a romok közül már csak halottakat lehet kihozni. A rettenetes füst megfojtotta azokat is, a kik elkerültek valamiképp az eleven máglyát.

Az egész színház olyan volt, mint valami óriási katlan, amely megközelíthetetlenül sűrű. A katonaság a legnagyobb erőfeszítéssel tudta csak visszatartani a bentrekedtek hozzátartozóit, akik közül sokan súlyos ideg-sokkot kaptak, néhányan megőrültek. Hajnali három óráig tartott a rettenetes küzdelem, a míg a tűzoltók behatoltak a romok közé. A tömeg még mindig várt és még mindig reménykedett, hogy hátha éppen az ő édesapját, édesanyját, szerelmét, vagy testvérét sikerül élve megmenteni a romok közül. A tűzoltók azonban csak halottakat hoztak ki.

Halott anyák karjai közt halott gyermekek...

Hajnali négy óráig már százötven halottat ástak ki a tűzoltók. Egytömegben találtak meg, a falhoz támaszkodva, álló helyzetben, negyvenkilenc áldozatot. Nem a tűz, a füst ölte meg őket. Védekezőleg szorították arcukat az átmelegedett falhoz, amíg megfuladtak. A legnagyobb részük anya volt, karjai között szorongatta a halott gyermekét.

A megfulladt asszonyokat a marokkói gyarmati katonaság hordotta ki a még mindig veszélyeztetett területről. Az utcán fektették sorba őket, és letakarták katonaköpenyekkel. Beszélik, hogy

mindjárt a tűz kitörésekor hét anya ugrott le a karzatról karján gyermekével.

Halálra zúzták magukat, csak elkerüljék a másik rettenetes halált, az elevenen megégést.

Odaveszték az összes zenészek, a színházi segédszemélyzet és a darab szereplői is mind. Nagyrészüket a füst ölte meg. A hatalmas színházat a tűz alig egy óra leforgása alatt porlasztotta el.

A halottak száma...

Délelőtti tizenegy órakor a tűzoltók még mindig kutattak a romok között. Ekkor már újabb hatvanhárom sorakozott a Calle de Tolledon. Ez a szám azonban állandóan emelkedik. Délig újabb husz áldozatot ástak ki, pedig még csak azokról a halottakról lehet szó, akiket a lezuhanó romok nem temettek el egészen. A halálos áldozatok számát tehát nem lehet megállapítani.

Madrid összes kórházai tele vannak sebesültekkel és idegbajosokkal, akiknek a lelkében a szörnyű katasztrófa talán örökre kitörölhetetlen nyomot hagy.

A legújabb jelentések szerint a színház füstölő romjai a déli órákban újból lángolni kezdtek. A vidékről telefonon több tűzoltó csapatot segítségül hívtak, mert tartani lehet attól, hogy a tűz áttérjed a közeli vásárcsarnokra is ebben az esetben egy egész városrész kerülne veszedelembe.

Primo de Rivera diktátor táviratban értesítette a külföldön tartózkodó Alfonz királyt a katasztrófáról.

ASTRA APOLLÓ MOZGÓ

Ma kedden bucsuzik az orosz kozák

ORLOFF KÓRUS

Blasco Ibanez világ-hírű regénye után készült

»TORENT«

(Kristálypalack ha megdagad) című hatalmas filmben. - A film főszerepelt Greita Garbo, Ricardo Gortez ját zák.

RENDES HELYÁRAK!!

A film ezenkívül szerdán 5-7-ig és 7-9-ig lesz vetítve

Csütörtökön a rendes időben, 5-7-9 órákor kezdődnek az előadások

A MEGROKKANT SZÍNHÁZ

*

Nincs nap, hogy fel ne vetődne valahol a színházi válság kérdése. Válság bizonyára van, mert a színházak küzködnek, vergődnek, de jelentősebb eredményeket felmutatni nem tudnak. De hát hol a válság? A darabírásban aligha van. Ma több darabot írnak, mint valaha. Igaz, a nagy termésben sok a selejtes, de bizonyára több a jó is. A közönség, bármit mondjanak, megszorodott. Régebben jórómán egy színházra sem telt közönség. Ma, ha a szezon lendületben van, tíz színház is játszik megtele. És ez a közönség jelentékeny átlagában műveltebb, olvasottabb, szélesebb látókörű és sokkal igényesebb, mint a régi volt, csodálatos azonban, hogy a színházak a nagy termésnek éppen a közönségnek azt a részét nem igyekeznek a színházba csábítani, amely magasabb rendű, különb, tehát nehezebben kielégítő, mint a régi volt.

A válság tehát ezek szerint a színházban van. A színház megállt a fejlődésben. Nem tudott lépést tartani az idővel, nem tudott együtt rohanni a haladás iramával. Lesántult, messze mögötte kullog mindazoknak, a szórakoztató eszközöknek, amelyeket valamikor színvonalban, érdekességben, tekintélyben és szuggesztivitásban testhosszakkal vert. A színház megrokkant ez a válság egyetlen elfogadható magyarázata.

A világ alig néhány év alatt mintha sarkából fordult volna ki. Minden mértőföldes csizmákkal haladt előre. Az életviszonyok, az érdeklődés irányai gyökerestül átforgultak. A színháznál szinte évtizedek óta nem változott semmi. A színpad szűkös kirakatszekrénye maradt az, ami volt. Legfeljebb a disztézés stílárís változásainak divatrevüje pergett végig rajta s ma azt hiszik megváltó átalakításnak, hogy a kubisztikus és konstruktivista formákkal és harsogóbb színekkel építik tele. Nem változott a drámairás sem, sőt iparszerűvé stabilizálódott és az óvatos üzleti politika itt is csak apró idényváltozásokat tart megengedhetőnek. A színházak azt hiszik, hogy még mindig a jól kitaposott nyárspolgári vágányokon kell haladniok vízenyős, közpfajú dramákkal, posványos, gyermekes vigiátekokkal, otromb bohózatokkal, amelyeket körtörűség kedvéért a mai jazz-es charlestonos divat szerint öltöztetnek át. Csiky Gergely egyszerű, akademikusán sima nyelve helyett az ucca szlengje vonult be a parvenüt zsufoltasú szalonokba s pesti argót, amelyet a gyermekek már az iskola padjaiban kezdenek fejleszteni, lassankint akadémai patinát kap. Ez az egész „fejlődés”, amelyet a színház felmutathat. Pedig egészen másra, sokkal mélyrehatóbb, sokkal bennsőbb átalakulásra volna szükség.

A mai közönséget nem érdekli ez a mesterségbeli ügyeskedéssel változtatott sablon, mert nem is érdekelheti. Körül az élet szinte fantasztikus arányokat ölt. Minden gigantikus méretekben tornyosodik fel. Ugyanúgy megszűnt a lehetetlenség. A technika szédületes fejlődése eseménydússá, végtelenül mozgalmassá tette az életet. Szinte máról-holnapra a legelképesztőbb meglenetések következhetnek be. A mindennapi élet tele van a dinamikus erők és mozgások szédületes romantikájával. Megszűntek a szűk szemhatárok közé zárt pályák. Mindenki mindent merhet és próbálhat. Nincs olyan kalandosnak látszó vállalkozás ma, amely esetleg már másnap meg ne valósulhatna. Ebben a környezetben él a mai ember, ilyen roppant lehetőségek között. Mit mondhat ennek az embernek, ennek a mentalitásnak az élet mozdulatlan-ságához, a tér és idő egységéhez, szabott naturalizmus és mindaz, ami ebből kényelmes színpadi konfekcióvá fejlődött. A színpadnak és a drámának alkalmazkodnia kell a mai méretekhez. Ki kell tágitani a teret, esetleg le kell rombolni a kulisszákat, vagy az illúzió segítségével óriási méretűekké, szertelen távlatokba tágulónak varázsolni. S a drámában romantika kell, rendkívüliség, sok akció, feszült mozgalmasság, kalandos lehetőségek; fantázia, fantázia és fantázia. Le a szorgalmas mesteremberekkel, jöjjenek a bő vénájuk, a szertelenek, a képzelettel megáldottak, jöjjenek a költők.

Itt van a 24-ik óra, amit egynehányan, kevesen évek hosszú sora óta ismétlünk szüntelenül és szüntelenül hiába; az irodalomnak ismét be kell vonulnia a színházba. De nem annak az irodalomnak, amit a verszegény, százszor agyonragott gondolat és érzelm morzsákon kérődző képzeletihiány annak keresztelt, hanem az igazi, bőven áradó, pazarló termékenységű, lázából született és lázokat szü-

lő irodalomnak, amely fel tudja hevíteni a színpad lázmentessé halkult banalitását.

Erre a lendületre, erre a feszítő erőre van szüksége a drámának. Egyed Zoltán például az égő szoknyában helyesen érezte meg, mennyire kell a mai színpadra ez a szín- és emóciógazdagság, ez a perzselő tulfutottság. Még az sem lett volna baj, hogy hamis vágányon indította el hősnőjét, ha legalább ezen a hamis vágányon megtartja.

Molnár Ferenc is évek óta érezte, hogy a színház egészen más irányba tér el, mint amelyet az ő szentimentálisba hajló humoru polgári vigjátékai képviseltek. A Vörös malommal megpróbált új irányt kezdeni. Első lett volna, aki megteremtí itt az új műfajt, amelyben együtt volt a szenzáció és a költészet. Sajnos, a szenzációs drámai költemény nem sikerült. A szenzáció kedvéért adott ötlet nagyon is a darabon kívül rekedt rideg gépezet volt, s mint költő, Molnár csak bizonyos részletekéig jutott. Műve torzó maradt és úgy hatott a közönségre, mint valami titáni kabaré. De ez nem változtat azon, hogy Molnár Ferenc érezte a helyes utat, a melyen az új színháznak indulnia és haladnia kell.

A film különben már régen rájött arra s amennyire tudja, meg is valósítja, hogy a mai közönségnek mindig valami meglepő, valami köznapin felülemelkedő vagy kívül álló kell. Minden valamire való filmben kell lennie leg-

alább egy új attrakciónak. Ez az attrakció lehet vagy a mesének, valami rendkívüli új fordulata, lehet egy eddig nem ismert trükk, a rendezésnek vagy a technikának új ötlete. A közönség köré építik a filmet, ennek kell az egészből a leghatásosabban kiemelkedni. Olyan iskolás elv s a filmek készítésénél, amelyről egyetlen valamirevaló scénáriumíró és rendező sem feledkezik meg. A drámaírónak és a színháznak is követnie kell ezt az elvet. Egy percig sem szabad a megszokott utakon haladni. Mindig dolgozni, állandóan játszani kell az ötleteknek. Szüntelen teremteni kell. Ujat, meglepőt kell termelni a darabban, a darab színpadi beállításában. Még sokkal fokozottabb mértékben, mint a filmben és soha nem technikailag, hanem belső szuggesztivitást, ellenállhatatlan lenyűgöző erőt szülő költői elgondolásokkal.

Pedig a mi színházaink éppen ettől féltek eddig és félnek még ma is. Nem álltak egyedül ezen a téren. Hasonló volt az irányzat a külföldön is. De ott már kezdenek ábredezni. Gyakorlati példák győzik meg őket, hogy a költészetnek és az irodalomnak sikere van a színpadon.

Ezen az uton kell lényegében elindulnia a színháznak, az alkotó fantázia, a feszültség, izzást teremtő költészet útján s közben tanulnia kell versenytársaitól, a filmtől és a sporttól.

k. m.

Duca és Tatarescu rendeztették Brassóban az antiszemita gyűlést

Popa tanár leleplezi a belügyminisztérium vezetőit

A kormány szítja a felekezeti ellentéteket

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy mintegy hónappal ezelőtt, augusztus 28-án egy Popa nevezetű kolozsvári tanár Cuza professor lobogója alatt antiszemita gyűlést rendezett Brassóban, melytől mindedig távol állott mindenféle felekezeti ellentét. A „gyűlésről” annak idején mi is részletesen beszámoltunk és megírtuk, hogy Popa professor lelkes felhívására mindössze 15 ember jelent meg a Porond-téri Badea korezmában, ezek közül is nyolc ember a rendőrséghez tartozott, amely dicséretreméltó pontossággal vonult fel az esetleges kilengések megakadályozására.

Popa professor az „Infratirea Românească” című antiszemita revü legutóbbi számában visszatér a brassói gyűlésre s miközben utszéli hangon támadja a Brassói Lapokat, megírja, mik voltak a rendőrség által feloszlalt gyűlés előzményei.

Popának ez a leleplezése történelmi okmányának számíthat, mert kétségbevonhatatlanul kiderül belőle, hogy az antiszemita propagandát a liberális kormány tudatosan szítja Erdélyben s a nagyváradi gyűléseknél semmi tanulást sem jelentettek Tatarescunak és Ducának.

Emlékeztet, hogy mi a gyűlésről szóló beszámolómban megemlítettük, hogy Popa Mateescu volt prefektusnak egy engedélyt nyújtott át, amelyet Duca miniszter állított ki, felhatalmazván a professzort arra, hogy Brassóban antiszemita gyűléseket rendezzen. Popa most cáfolja, illetve helyesbíti hírtünket, azonban ez a helyesbítés bennünket igazol s bizonyítja, hogy

valóban a belügyi kormány igyekezett a felekezeti villongások magvát Brassóban elvetni.

A professor ugyanis a következőket adja elő:

Julius 27-én megjelent Mateescu akkori megyei prefektusnál és engedélyt kért cuzista propagandára. Mateescu a kérést visszautasította.

Négy nappal később a kormányhoz írásban kérvényt nyújtott be, de erre választ még a mai napig sem kapott. Háromheti várakozás után megjelent Ghinea rendőrfőnöknél akinek bejelentette, hogy augusztus 28-án gyűlést tartani a Badea korezmában. Azonban a rendőrség a bejelentést nem könyvelte el.

A brassói hatóságok tehát, melyek előre látták, hogy a gyűlés célja felekezet elleni izgatás, nem óhajtották Popának az engedélyt megadni.

Erre a professor felutazott Bukarestbe, ahol Duca kihallgatáson fogadta, majd Tatarescu alminiszterhez küldötte, aki

táviratilag utasította Mateescu prefektust, hogy a cuzista gyűlést engedélyezze.

Ezek után Popa visszatért Brassóba, ahol Mateescu a miniszteri távirattal kezében fogadta s tudomására adta, hogy a rendőrséggel közli, hogy a gyűlés megtartásának nincsen akadály.

Azonban a prefektus ennek ellenére sem értesítette a rendőrséget, amely így felvonult a Porond-térre és feloszlatta a hét emberből álló gyűlést.

Ez a Popa cikkének érdemi része, amely a napnál világosabban bizonyítja, hogy a liberális kormány, a „konzolidációs kabinet” az antiszemita mozgalmak ügyében, dacára az utóbbi esztendő világgraszoló botrányainak, az agent provocateur szerepét játsza. Speciálisan a brassói gyűléssel kapcsolatban a megyei hatóságok sokkal lelkiismeretesebbnek mutatkoztak, mint maga a kormány s nincsen kizárva, az sem, hogy Mateescu prefektusnak azért kellett olyan váratlanul és rövid uton eltávoznia a megyeháza éléről, mert megakadályozta azt, hogy Brassóba is bevonuljon a rombolás és a gyűlölködés középkori szelleme.

Mi a Popa cikkét mindenestre jól megőrizzük és ha a kormány a legközelebbi provokációknál a kisebbségeket vádolja a provokációval, akkor majd meglobogtatjuk Duca és Tatarescu urak szeméi előtt a brassói gyűlés történetét.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár Rt

hatalmas raktárral

Gősendőrtör, Silapl. Wrt, Hoffmann

zongora és pianínó

gyárak képviselete. — Hitelesképző egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

A láрма csökkenti a nemzeti vagyont

Dr. Max Mailhouse, a Yale-egyetem professzora, — írja newyorki tudósítónk, — memorandumot dolgozott ki, amelyben részletesen bizonyítja, hogy a fölösleges láрма tulajdonképpen a nemzeti vagyont csökkenti.

— A fölösleges láрма, — ugymond, — az idegekre megy, márpedig az ideges ember megközelítően sem tud olyan munkát elvégezni, mint a nyugodt ember.

Különböző statisztikai adatokat összekombinálva, arra az eredményre jutott, hogy az amerikai Egyesült Államokban hetenként öt millió dollárra lehet becsülni annak a munkavesztésnek az értékét, amelyet a láрма következtében idegessé vált emberek munkateljesítményének csökkenése jelent.

— Ha másért nem, — jelenti ki a professzor, — azért a heti öt millióért érdemes szembeszállani a felesleges lármával.

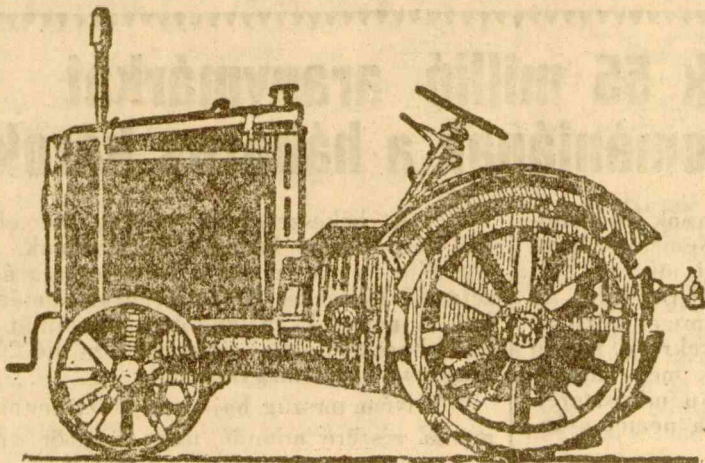
A felesleges láрма regiszterét a következőképpen állította össze a professzor:

1. A gépkocsik túlkölése, különösen este 9 óra után.
2. Zajos lakodalmi menetek.
3. Tűzijátékok.
4. Motorkerékpárok kattogása.
5. A tejeskannának az utca kövezetére való lerakása.
6. Az ajtó bevágása.
7. A rádió bömbölése.
8. A zongora lármája különösen akkor, ha az ablakok nincsenek bezárva.

Mailhouse professzor ezuttal felszólított minden művelt embert, hogy szálljon sikra ez ellen az új emberi csapás ellen, amely veszedelmesebb, mint a hét egyiptomi csapás együttevése.

A Curentul cikksorozata a nagyváradi Rimanóczy-gyár ellen. Bukaresti munkatársunk jelenti: A Curentul című bukaresti napilap sorozatos cikkeiben támadja a nagyváradi Rimanóczy-gyárat. A lap azzal vádolja a gyárat, hogy régi, leégett épületét 12 millió lejért eladta az államnak, jöllehet a vételár nem lehetett volna több, két és fél millió lejnél. Valószínű, hogy a Curentul, mely az utóbbi időben sorbátámadja az erdélyi vállalatokat, ismét komolytalan értesülésekkel operál.

RENAULT MEZŐGAZDASÁGI TRAKTOR

a 7 ország valamennyi bemutatónál

bámulatos eredményeket igazolt

tüzelőanyag megtakarítás
és munkateljesítményben.

NEM MELEGSZIK

Vezé-képv-selet:

Soc. GR. CRISTEA & Cie

București, Calea Victoriei 88

(Plața Palatului Regal)

8231

Erdélyrészi lerakat:

Czilrom Aladár és Tsa

teanagykereskedők

rașov Str. Portii No. 25.

ELISMERTEN

a legjobb román
szótár a Dr. David
György-féle nagy
kézi szótár.

Részenként több mint
24000 címszóttar-
almaz. Román-Ma-
gyar rész tűzve 80.—;
II. Magyar-Román rész
tűzve 80.—; a két
rész együtt költve
egész vászon kötés-
ben 180.— lej; diszes
félbőr kötésben 240.—
lej. — Kapható min-
den könyvkereskedés-
ben. — Kiadta a

**BRASSOI LAPOK
KÖNYVOSZTALYA.**

Beszélgetés Villányi Frigyes báró bukaresti magyar követtel

az optáns-kérdésről, a magyar-román kulturkapcsolatról és Fedák Sáriról

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Báró Villányi Frigyes a bukaresti magyar követ, néhány nap óta az érdeklődés középpontjában áll. A házasságával kapcsolatban elterjedt hírek bejárták az összes lapokat és ugyancsak napok óta keringenek olyan hírek, melyek a követ közeli Párisba való áthelyezéséről tudnak. Ma Villányi báró színafai nyaralásából Bukarestbe érkezett és bukaresti tudósítónknak alkalmá volt a követtel az alábbi beszélgetést folytatni:

— Mi a véleménye követ urnak az optáns pör újabb fordulatáról?

— Tudomásom szerint — válaszolt Villányi báró — nemsokára össze fognak ülni a két ország delegátusai, hogy az optáns kérdést, mely már évek óta foglalkoztatja a közvéleményt, barátságos megvitatással dülőre vigyék. A tárgyalás helyét és időpontját illetőleg még nincsenek információim, csupán annyit tudok, hogy Magyarország részéről Szerényi József báró fogja a tárgyalásokat vezetni kinek kiváló személyisége és évtizedek óta ismert tárgyaló művészete minden tekintetben a legteljesebb garancia.

En személyesen nagyon remélem, hogy a tárgyalások eredménytel fognak végződni és tudom, hogy mi részünkről a legteljesebb jóakarattal ülünk le a zöld asztalhoz.

— Mik igazak azon hírekből, hogy követ urat a közeli napokban a párisi magyar követség élére helyezik át? — volt a másik kérdésünk.

— Az itteni lapok már elparentáltak engem, úgy írnak rólam, mintha már nem is lennék itt, már mint „volt bukaresti követről” írnak rólam. Tény az, hogy a bukaresti követ vagyok, mint eddig és egyelőre még semmi hivatalos értesítést nem kaptam arról, hogy Párisba vagyok áthelyezve, az igaz, hogy az én pályámon az ember soha sem tudja, hogy mit hoz egyik napról a másikra a jövő.

— Követ ur biztosan ismeri az újonnan kinevezett budapesti román követet?

— Az újonnan kinevezett budapesti román követet Grigorcea Vasile nem ismerem ugyan személyesen de sok jót hallottam róla és remélem, hogy azon lesz, hogy a két állam közötti viszony kiépítésén, különösen a gazdasági kapcsolatok intenzívebbé tételén fog dolgozni.

— Milyen tapasztalatokat szerzett követ ur több mint 3 éves itt tartózkodása alatt a diplomáciai kar hogyan fogadta a magyar követet?

— Az itteni diplomáciai kar mint egy nagy család él itt és baráti kötelékek fűznek engem az összes kollégáimhoz. A magyar követség élénk társadalmi életet él itt és magam is sok vendéget fogadtam úgy itt, mint Szi-naján, mióta a magyar követséget vezetem.

Mi a véleménye követ urnak a román-magyar kulturkapcsolatokról?

— Örömmel tapasztaltam, hogy a magyar szerzők darabjai a bukaresti színház repertoárjaiban nagy szerepet játszottak az elmúlt szezonban. Több magyar író darabja került színre a különböző színházakban. Magam is részt vettem az igazgató szíves meghívása folytán a követség egész személyzetével Drégely Gábor „Szerencse fia” című darabja 100-ik jubiláris előadásán. Ezt a darabot például annyira megszerette a román publikum, hogy legalább 140-szer ment a bukaresti Teatrul Mic-ben. És örömmel állapíthatjuk meg, hogy a bukaresti színészek pompásan kifejezésre juttatták a szerző eredeti gondolatait.

— Mik igazak azon hírekből, hogy követ ur és Fedák Sári a közeljövőben házasságra lépnek?

— Engem ez a hír és az újságok „jól értesültsége” nagy mértékben meglepett. Úgy látszik, a sajtó többet tud, mint én magam. Mert én bizony e házasságról semmit sem tudok. De különben maga Fedák Sári, — az ó bájos és humoros kijelentésében már is megcáfolta ezt a hírt.

A követ Fedák Sárinak a lapunkban is megjelent nyilatkozatára célzott, hol a nagy Zsazsa a következőket mondta: Tizennégy évig gondolkodtam, míg először házasságra léptem és az is rövidnek bizonyult... Villányi báró azután a következőkben folytatta nyilatkozatát:

— Fedák Sári tősgyökeres magyar művésztének és csodálatos egyéniségének nagy bámulója vagyok és azt hiszem, hogy e nagy művészről ragyogó pályája, melyen már eddig is csodálatosan sok babért aratott, most fog még csak a teljes ívelésben előre törni. Erdélyi utazása alkalmával beszélt nekem művészi tervéről és különösen arról a hangversenyéről, amelyen az 500 éves magyar dal, — népünknek ezt az összehasonlíthatatlanul egyedülálló kincsét, — fogja ragyogó tehetségével újra életre kelteni.

Már elbucsúztunk Villányi követtől, amikor mosolyogva megjegyezte:

— Valóságos kékszakállt csinálnak a budapesti lapok Fedák Sáriról, az egyik lap szerint egy francia urhoz megy feleségül, a másik lap egy román diplomatát emleget, a többi lapok meg rólam tudnak...

Szóval nem lesz a nagy Zsazsából bárónő...

Törvényességet és pártatlanságot ígér Brassó megye új prefektje

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szász kerületi választmány küldöttség útján tisztelt szombaton Strat prefektnél, akit Mateescu helyébe neveztek ki Brassó megye élére, Ziske dr. a szász lakosság nevében üdvözölte a prefektet, feltárta kívánságait és egyúttal biztosította a szászok támogató készségéről a jogtisztelő munkában. Strat prefekt köszönetet mondott az üdvözlésért és kijelentette, hogy minden előítélet és elfogultság nélkül áll a megye lakosságával szemben. Minden elhatározásában a törvényesség fogja irányítani és csak állampolgárokat fog ismerni, de nem tesz különbséget nemzetiségek között.

NYILATKOZAT

A „Brassói Lapok“ tegnapi számában „Most már tudom...“ címen, egy cikk jelent meg.

A cikknek az egész beállítás és stílusát megfogalmazása távol áll a „Brassói Lapok“ szellemétől és egy véletlenségnak köszönheti megjelenését. A lap szerkesztőjét a vizsgálóbíróhoz citálták és helyettese abban a hiszemben, hogy a kérdéses írás már átment a szerkesztői cenzúrán, — leadta.

A szerkesztőség erkölcsi kötelességének tartja

kijelenteni, hogy a bántó közlemény megjelenését mélyen sajnálja. Egyebekben gondoskodás történt arról, hogy a jövőben ehhez hasonló eset elő ne fordulhasson.

A cikk szerzője egyébként a Brassói Lapok szerkesztőségén kívül álló újságíró, akivel a lapnak semmiféle további kapcsolata nincs.

A „Brassói Lapok“ szerkesztősége

A németek 55 millió arany márkát ajánlottak fel Romániának a háborús károkért

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az a delegáció amely Németországgal tovább folytatja a két hét előtt megszakított tárgyalásokat tegnap este elutazott Berlinbe. Az Adeverul „Dokumentumok“ címmel közli az utolsó német ajánlatokat, amelyekre a román kormány megbízottai nem adtak még választ, hanem hazajöttek, hogy Brătianu miniszterelnöktől kérjenek felhatalmazást a német ajánlatokra adandó válasza.

A németek a következő ajánlatokat tették Romániának:

1. A német kormány hajlandó Romániának fizetni 55 millió arany márkát. Ezen összeggel kárpótolják Romániát a háború alatt elszállított sokezer vagon élelmiszerért, az itt kibocsájtott német fedezetlen bankjegyekért. Ezen összeg azonban csak annyitalanul kis részét képezi annak a tényleges kárnak, amelyet Románia szenvedett és éppen ez összeg csekély volta kényszerítette a németekkel tárgyaló delegációt, hogy újabb instrukciókért hazajöjjenek. A németek állítólag hajlandók esetleg még tíz millió arany márkával felemelni ezt az összeget és így összesen 65 millió arany márkát kapna Románia. Ezt az összeget hajlandók a németek azonnal készpénzben kifizetni, hogy végre oly sok év után a háborús adósságokat teljesen likvidálják.

2. A békeszerződés szerint Németország hadikárpótlásért tartozik Romániának. A Dawes-féle tervek szerint a Németország által fizetendő kártérítés 2.67 percentje Romániát illeti. A németek hajlandók a Romániát megillető hadikárpótlás összegét 1 millió 200 ezer arany márkáért megváltani.

3. Németország hajlandó részt venni a Románia részére adandó nagy kölcsönben és a román lej stabilizációs munkálataiban.

A német nehézipar hajlandó szállítani nekünk 150 millió arany márká értékű árut, igen kedvező fizetési feltételekkel.

5. A németek ezzel szemben kérik a német tulajdonosok kezei között levő román értékpapírok revalorizációját. De a revalorizációval szemben meglehetősen szerények a németek, csak a felét kérik annak, amit a román kormány az angol és francia tulajdonosoknak fizetett.

Ezek voltak azok a feltételek, amelyeket a németek nekünk ajánlottak. Brătianu Vintila napokig tárgyalt a Berlinbe készülő delegációval, e feltételekre adandó választ beszélték meg, de, hogy e feltételek közül melyeket volt hajlandó Brătianu elfogadni, arról még egyelőre semmi hír sincs.

Folynak a tanukihallgatások a kolozsvári kommunista-perben

Két letartóztatás a főtárgyaláson

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Izgalmas érdeklődés mellett folytatta ma délelőtt a kolozsvári hadbíróság a kommunista per tanuinak kihallgatását. Több jelentéktelen tanuvallomás után Egy Gergely nagyváradi polgármester állt a bíróság elé, aki a következőket mondotta:

— Szántó Dezső a városi tanács egyik ülésén többszöri szabálytalansággal vádolta meg a városi tanácsot és az ő támadásai miatt kérték a román tanácsot a városi tanács feloszlatását. Kérélmüket azzal indokolták, hogy a tanácsnak kommunista tagjai is vannak.

Dobrescu tanu, a nagyváradi ügyvédi kamara elnöke kijelenti, hogy Szántó Dezső mindig olyannak ismerte, aki mindig az igazság álláspontján állt. Szerinte Szántó Dezső nem kommunista. Arról van tudomása, hogy Szántó Dezső Brătianu Jonel elparentálásakor nem állott fel a városi tanács gyászülésén és ugyanekkor kijelentette hogy az elhunyt miniszterelnök szerinte ezt a tiszteletet nem érdemli meg.

FOGAINKAT
KIZÁRÓLAG
EZEN

LEGRAIN

Ezután Maimuca Constantin szigurancafőnök kihallgatása következett, aki a letartóztatás körülményeit ismertette. A Maimuca kihallgatásával kapcsolatban érdekes incidens játszódott le. Paraschivescu védő kérdést intézett a tanuhoz, aki a válaszáért büszkül megtagadta. A védő azzal az indoklással, hogy ő azon a helyen éppen olyan faktora az igazságszolgáltatásnak, mint a bíróság, kérte a tanu azonnali letartóztatását. Maimuca szigurancafőnök az indítvány elhangzása után meintegetni kezdte magát és kijelentette, hogy a kérdésre azért nem felel, mert az hivatalos titok. — Vallomása végén hangsúlyozta, hogy a sziguranca senkit sem bántalmaztak.

A szigurancafőnök kihallgatása után Borodi nagyváradi rendőrkormányzó következett. Ő az, akit a munkásság azzal vádol, hogy a legkegyetlenebb verésekkel préselte ki a vallomásokat. Szenkovits vádlott a következő kérdést intézi Borodihoz:

— Emlékszik-e arra, hogy milyen borzalmasan összevert?

Tanu: Nem emlékszem, nem vertem.

Szenkovits: Hazudik!

Elnök: Ezennel elrendelem a vádlott letartóztatását.

Egyidejűleg megteszik az intézkedéseket és Szenkovitsot börtönörök viszik le a karcserbe.

Ugyanez a jelenet megismétlődik egy másik vádlottal is.

Lapunk zártakor a tárgyalás még tart

BOKANOWSKY UTÓDA

Cheron, az új kereskedelmi miniszter.

— A budapesti sakkverseny. A tegnapi fordulón a Balla-Havasi, Stoner-Merényi, Kmock-Vajda játszmák remisvel végeztek. A helyezések a következők: Capablanca, Balla, Vajda 2, Marschall, Steiner, Kmock, Stoner 1 és fél, Spielmann, Havasi, Merényi 1 pont.

— Tizenhat pengő miatt agyonverte a feleségét. Budapestről jelentik: A Tárogató-utca egyik lakásában, a véletlenül benyitott szomszéd a földön holtan találta Kranitz Józsefné szül. Muntean Mária házimesternét. A rendőrség hamarosan kiderítette, hogy az asszonyt a férje ölte meg. Kranitzot, aki a tette után elment hazulról, a detektívek éjjel egy koreában elfogták. Teljesen részeg volt. Bevallotta, hogy a feleségét egy gummitömlővel reggel 9 órától délig folyton verte és amikor tőle eltávozott, már a végsőket lélegzett. Azért verte meg, mivel rajta kapta, hogy 16 pengőt kivett a zsebéből, amit az asszony csak azért tett, hogy férje ezt az utolsó pénzt el ne igya.

— Geőcze Sarolta meghalt. Budapestről jelentik: Geőcze Sarolta tanítónő képezdei főigazgató, aki pedagógiai működésével és munkásságával nagy szolgálatot tett a magyar nőnevelés ügyének s aki több éven át működött a brassói áll. polgári leányiskolában is, 65 éves korában meghalt.

— A dengue-járvány Bukarestben. Bukarestből jelentik: A dengue-láz, mely az elmúlt két hónapban ezerszámszámra szedte áldozatait Görögországban, tegnap megérkezett Bukarestbe: egyelőre csak egyetlen beteget szállítottak be a köz-kórházba, de félős, különösen, ha a meleg napok soká tartanak, hogy a veszedelmes járvány tovább fog terjedni. Egyebekben a többi epidémiák száma jelentéktelen a főorvosi hivatal kimutatása szerint.

— Egy székely leány tragédiája Bukarestben. Bukaresti munkatársunk jelenti: Tegnap éjszaka a Boulevardul Elisabeta 34. szám alatt levő szolgálati helyén öngyilkosságot követett el Ambrus Ilona 18 esztendőes székely cselédleány. A fiatal leány, aki félévvel ezelőtt került fel a fővárosba, nyitva hagyta a gázcsapot és szénagázzal akarta megmérgezni magát, tette azonban még idejekorán észrevették és a kivonult mentők életveszélyes állapotban beszállították a köz-kórházba. Ambrus Ilona hátrahagyott levelében öngyilkosságának okául a bukaresti magyar lányok közös tragédiáját a szerelmi bánatot jelöli meg.

— Október elsején kezdődik meg a tanítás a székelyudvarhelyi református tanítónőképzőben. Mivel a székelyföldön sok érdekelte várja az iskolák évnnyit pontos dátumát, az udvarhelyi református tanítónőképző közli, hogy vasárnap, folyó hó 30-án lesz az évnnyit ünnepség és a tanítás október 1-én, hétfőn kezdődik.

— Egyház-látogatás. A romániai zsinat-presbyteri magyar evangélikus egyház főpásztora, Frint Lajos superintendens, Ambrózy Andor báró főfelügyelő és Purgly László főfelügyelő társaságában folyó évi október hó 2-án Brassóba érkeznek. Ez alkalomból a brassói magyar egyházmegyében canonica vizitációt tart és pedig október 3-án a brassói, 4-én a tat-rangi 5-én a barcaufalusi és 6-án a bácsfalusi magyar evangélikus egyházközségekben. Egyházlátogatási körútjában az egyházmegyei elnökségen kívül a tanügyi bizottság és számvevőszék elnökei, valamint az egyházmegyei jegyzők fogják kísérni a főpásztort.

Szépség — fiatalság titka

az archör helyes ápolása. Ez pedig csak kizárólagosan a világhírű

„Mária Széplő krém“ mel érhető el. Száraz és zsíros krém

18 lei Postán is megrendelhető! 150 lejnél portómentes szétküldés. Mindenütt kapható. Főlerakat Császár-gyógysz. rtár, Tg.-Múr 5

A csodás „Amerikai HAJFESTÉK“ minden színben kapható. Ára 60 Lei.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók.

A * -al jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420, félre 820, egész évre 1600 lej.

RÁKOK

Irtó: Márai Sándor

A rákok, mielőtt meghalnak, egymás hegyén és hátán fekszenek a fazékban s csápjaikkal és lábaikkal óriási nyüzsgést és forgalmat fejtenek ki aránylag szűk helyen, ami, ha nem lenne a dolog halálosan komoly — valaki részére, aki egy másik csillagról, tehát a fazék mellett állva szemléli a dolgot, szórakoztatónak tűnhetik föl, sőt mulatságos hasonlatokra adhat alkalmat. A rák halála előtt farkával, tehát azaz a testrészével, ami kellemes ízű köcsönöz a levesnek, ingerülten csapkod maga körül s rákszemével pontosan úgy néz a világba, mint a nemzeti hősök, akiket felakasztanak az elnyomók, — éppen olyan kevéssé érti utolsó pillanatban azt, hogy neki egy nagy eszméért, tehát a ráklevesért, meg kell halnia, mint ahogy a nemzeti hős sem érti utolsó pillanatban, mikor a nyakába teszik a kötelet, hogy mi is tulajdonképpen az a nagy eszme, aminek érdekében most rögtön ki fogják törni a csigolyáját, — az eszme értelme ilyen pillanatokban elhomályosul, a csigolya értelme előtérbe nyomul. A rákok úgy hevernek a fazékban, mint az első keresztények börtöneikben, a cirkuszi játékok kezdet előtt. Vannak rákok, akik látszólag közönyösen a fazék oldalához szorulkak, családjukra gondolnak, vagy utolsó levelet írnak gyermekeiknek. Fiatal rákok izgatottan föl-kuszak a fazék peremére, szagolnak és figyelnek, kíváncsian lesik a külvilágot utolsó pillanatig remélik, hogy történik még valami: kiderül, hogy nekik volt igazuk, az ellenpárt mindent visszavon, habos lonnon hírnök ügét és fehér kendőt lobogtat: a rákszeme győzött, vissza minden és rossz volt az egész, estére kivilágítják a főbörtöst és emberleves fog rotyogni az utcák sarkain, nagy katlanokban. Öreg rákok a francia nemeselek filozófikus udvariassággal akasztják csápjaikat sáppadó rákhölgyek csápjába az egyik rákhölgy csalánt szolgálat mert kis rákokat vár a jövő hétre, még remél... De együtt mind tudják, hogy szösz szerint a halál torkában vannak. Az ártatlanok irtóztos, néma, vadozó hallgatásával hallgatnak ők. Nincs más bűntük, csak az, hogy rákok. Van köztük néhány óz rák, akiket a többiek még itt is, a halál előszobájában, udvariasan kikerülnék: ezek egész életükben tisztas példái voltak népüknek, a szabadság-harcosai, a haladás előmozdítói, erényes és munkás élet arcúcsapása a sorsától az, hogy ők is itt hevernek a többiekkel egy fazékban.

Tévedés azt hinni, hogy rákok közönyösen fogják fel a halált, vagy pláne örülnek neki. Sírnak fölötte. Sok rák elájul, még mielőtt reákerülne a sor. Lehetetlen mozdulatokkal csapkodnak, kapkodnak, a bajszukat sodorják, ami a rákoknál a legfőbb indulat jele. Dühösen kapkodnak a hóhér gyakorlott kezei után, szeretnék elkapni, ez talán az öröm jele? Parasztsorsú cselédék azt állítják, hogy az állatot nem szabad sajnálni, hiába vágják le sajnálatukban a fejét. Ez persze legenda mert a csirke a végén meghal. Talán, ha nem sajnálnák, de viszont nem págnák el a nyakát, életben maradna; lehet, mert a természet titokzatos. A rákokat például hiába sajnáljuk, miközben főzzük őket, a rákok nem ülnek fel ennek a trükknek és meghalnak. Nem halnak meg szívesen, utá-

latfal halnak meg és dühvel, előbb rákö-rösek lesznek dühükben.

Most még a fazékban fekszenek. A rákokat élő állapotban szokás egyébként kiemelni a fazékból s a farkuk harmas szigonyából mutató és hüvelyk ujjal megfogni a középső szigonyt egy kegyetlenet csarni rajta és kirantani a belüket. Megdöbbenek. C'est la vie... A rákok ebben a pillanatban úgy kezdenek el csapkodni tagjaikkal, mint az összes élőlények, ha kirántják a belüket. Valószínű, hogy fáj nekik, különben nem csapkodnának, nem vonaglanának ilyen eszeveszetten, hanem énekelnének, vagy picceket mesélnének. De nem, ők vonaglanak, míg elnyeli őket az örvénylő és főző tenger, a halál. Vannak, akik köménymagos vízben főzik a rákokat.

A porcojátát törd össze, keverj tojás-sárgáját hozzá és főzd husz percig forró vízben.

— 200 millió kölesönt vett fel a román posta. Bukarestből jelentik: A román posta 200 millió lej kölesönt vett fel, mely azonban teljesen független a külföldi kölesöntől. Ebből az állomás mellett felépítik a már régebben tervbe vett nagy automatikus központot s a bukaresti állomások számát, 3000-ről 5000-re szaporítják. 10 milliót az interurban vonalak rendbehozatalára fordítanak.

— A Lufthansa utvonatát épít Keletre. Berlinből jelentik: A Lufthansa W. 33. Junker gépe tegnap érkezett vissza Irkutskból, ahol előkészületeket tettek egy közvetlen vonal kiépítésére. A légi utvonatát később kibővítik Sanghain és Tokióig.

Bucuszik Európától a

Doni kozák kórus

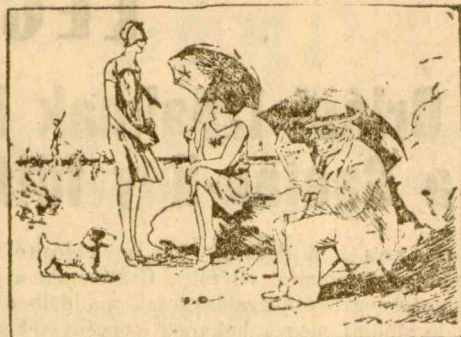
Egyetlen hánversenve az Apollóban
szeptember 26-án 9 órai kezdettel
Jenyek HÍMESEK könyvkereskedésében kaphatók

— A BESZTERCENASZÓDI SZENÁTORVÁLASZTÁS. Az elbalti Curteanu helyett vasárnap választott Beszterce Naszód megye új szenátort. A választás, ambar egy a minden eshetőség nélkül álló liberális párt, mint Lupu és Jorga pártjai távolartották magukat a küzdelemtől, a legdurvább, legbalkánibb körülmények között zajlott le. A küzdelemben a két ellenzéki párt, a nemzeti parasztpárt és az avereskánus párt állottak egymással szemben. Jelöltjeik Roceanu, illetve Moldovanu Viktor voltak. A magyar párt a dühödő harc fegyvereit elutasította és kandidálóját, Szabót, csak a legörvényesebb, legmérsékeltőbb fegyverekkel támogatta. A múlt hét péntekén és szombatján a választási harc már a komoly háború jellegzetességeit öltötte fel. Az avereskánusok, akiket Goga vezértől s akiket a liberális adminisztráció teljes erejéből támogatott, pénteken autón elrabolták Man képviselőt, a nemzeti parasztpárt főkezesét, mire a nemzeti párti tömeg ezúttal először élve a polgári ellenállás és viszonzás fegyverével, behatolt Viktor Moldovanu averescanus jelölt házába, melyet szétrombolt. E nemes epizódok után természetesen feszült, robbanó léghelyzet közepette folyt le a szavazás, mely a nemzeti parasztpárt döntő győzelmét eredményezte. A szavazatok a következőképpen oszlottak meg: Roceanu 8764, Moldovanu 1093. Szabó 2856. A magyar szavazók egységesen szavaztak le Szabóra. A választás eredménye a nemzeti parasztpárttól természetesen óriási lelkesedést váltott ki. A párt hivatalos lapja, a Drentatea mai száma kifejti, hogy Roceanu győzelme az ország függetlenségének számított, melyet a legmagasabb alkotmányos tényezőnek küld.

— Előkészületek a nagyváradi város-kongresszusra. Bukaresti szerkesztőségünk telefonálja: Mint ismeretes, a városok ez évi kongresszusa október 6-7-8-án zajlik le Nagyváradon. A kongresszust ezúttal igen lázas érdeklődés előzi meg, aminek a fő oka, hogy a programon igen fontos tárgypontok szerepelnek. Így például a polgármesterek új törvényt fognak kérni a városi kasszák felállításáról és az építbizottság működésével kapcsolatban. Ezenkívül megfárgyalják annak a tervbe vett kölesöntnek részleteit, melyet közösen akarnak külföldi tőkés csoporttól megszerezni.

— A gyorsvonatba rohant egy autó. Újvidékről jelentik: Ma reggel négy órakor, egy mulatozó társaság autójára indult. A sofőr, aki előzőleg szünet a nővér felé nézett, nem vette észre, hogy Pirok közűs határában, bár nincs leengedve a sörömpő, a Szabadba-budapesti gyorsvonat közelébe egyenesen a gyorsvonatba haltott bele. A határ börténas volt. A vonat két kilométerre maga után vont az autót, amely teljesen összetört. Takács Sándor sofőr, Balázs Pál, Vicoi Viktoria utasok azonnal szörnyet haltak. Abt Vilmost és Alexa Máriát haldokolva szállították a kórházba.

A FELEDEKENY PROFESSZOR

— Professzorné asszony, nem voltak önök már júniusban itt?

— Igen, azonban gondolja csak el, a férjem elfelejtkezett róla s erre újra idejöttünk.

— Kilenc félévhez kötik Magyarországon a műegyetemi végzettséget. Budapestről jelentik: A magyar kultuszminisztérium elhatározta, hogy a műegyetemi félévek számát újból szaporítja azzal a céllal, hogy a hallgatók alaposabb gyakorlati kiképzésben is részesülhessenek. Az évnitő ünnepélyen a műegyetemi rektor be is jelentette megnyitó beszédében, hogy az eddigi nyolc félév helyett a hallgatóknak kilenc félévet kell hallgatniuk. A kultuszminiszter intézkedése mögött világosan észrevehető az az alapos indok is, hogy a megszükkült Magyarország már nem tud kényeret adni annak a rengeteg kiváló szakembernek, akit a műegyetem évenként kibocsájt az életbe. Az intézkedés azt is jelenti, hogy a következő tanév végén az egyetem nem iktat új mérnököket.

— Még nincs győztese a brassói motorkerékpár versenynek. Vasárnap rendezték Brassóban az első motorkerékpár megbízhatósági versenyt a Brassó-Szegesvár-Medgyes-Nagy-szeben-Fogarás-Brassó utvonalon, amelynek hossza 357 kilométer. A versenyen 17 motorkerékpáros indult, akik három osztályba voltak sorozva, 300 köbcentiméteres, 500 köbcentiméteres és 500-on felüli köbtartalmu gépeik alapján. Az első helyre a következő versenyzők jönnek számításba: 300 köbcentiméteres gépen: Clompe Max és Rossmann Franz DKW gépen és Lippeck Artur Zündap-pon, 500 kcm. ürtartalmu gépen: Patschanda Hans DMW, Goldschmidt Eugen Sarolea, 500 kcm.-esnél nagyobb gépen Turmus Hans, Thiess Richard és Mühlbacher Alfred, Harley Davidson gépeken. A versenyen a rossz utak miatt sok bukás történt s néhány versenyző súlyosan megsebesült, akiket a segesvári kórházba szállítottak.

— Elvesztett Soós Fülöp Jenő fényképes igazolványa, becsületés megtaláló kéri Kereszt-utca 28 szám alá leadni.

Utóljára van alkalma meghallgatni
amerikai turnéja előtt a

Doni kozák kórust

szeptember 26-án 9 órakor az Apollóban.

— Fájdalmas és kellemetlen aranyeres csomók ellen legjobb az „Anustiptol”, hatása már 3-4 napi használat után észlelhető. Két formában kapható, szupozitóriák doboza 130 lej, vagy kenőcs 110 lej. Kapható gyógyszerárakban, és drogériákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt dr. Al Iteanu gyógyszerárától, București, Calea Victoriei 82.

— Költségmentesen csak az eredeti Jenkins-szelepek működnek. Vezérképviselet: Kamaryt és Méder, Brassó-Temesvár.

— Új szanatórium a Fellegváron. Dr. Dogariu sebész a Fellegváron (Kőbánya-u.) modernül berendezett szanatóriumot nyitott. Rendel a szanatóriumban 10-12 óráig és 2-4-ig Kórház-utca 63 szám alatt.

Németország nem bízik már a nyugati orientációban

— Francia-angol flottaegyezmény újrahonafantart

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tegnapi minisztertanácsban Cusendun részletes jelentést tett a külpolitikai eseményekről, különös tekintettel a flottaegyezményre. Az Evening Standard szerint a flottaegyezmény genfi megvitatása következtében Németországban terjed az a felfogás, hogy az angol és francia együttműködés legújabb megnyilvánulása csak a katonai antant újjászülésének tekinthető. Ehez képest természetesen Németország már nem bízik a nyugati orientációban és másutt keres szövetségeseket, ami a nyugati hatalmakra kellemetlen és veszélyes lesz.

LEGUJABB

Óriási izgalmak között kezdődött meg a Gaetan-ügy főtárgyalása Bukarestben

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az eredeti programtól eltérőleg Gaetannak, a gyilkos selyemfiúnak főtárgyalása csak ma délben egy órakor kezdődött meg a bukaresti törvényszéken. A törvényszék épületét az egész délelőtt folyamán hatalmas tömeg vette körül, a déli órákban pedig a főként nőkből álló érdeklődőseleg valóságosan ellepi az utcákat, úgyannyira, hogy a törvényszéki épületet körül kell körülfutni a kíváncsiak ostroma elől.

Délben hirtelen egy nagy zöld, rabszállító autó rohog a főbejárat elé. Az autóból 12 fogoly száll ki, akiket a mára kitűzött tárgyalásokra hoznak be a fogházból. A tömeg azonnal felismeri közöttük Gaetánt, akit erre az alkalomra erősen megbilincseltek. Gaetánt két csendőr külön kíséri. A selyemfiu igen elegáns, lakcipő, új barna ruha és fekete kalap van rajta. Mikor leszáll az autóból, vidáman mosolyog. A tömeg azonban egyáltalában nincsen meglepetve a derűjétől a felháborodottan kiabálni kezd:

— Halál a gyilkosra... Halál!

A karhatalom viasszorítja a tolongókat és a csendőrök Gaetánt gyorsan bekísérik a törvényszék árkádjai alá.

A nagy tárgyalási terem, mely két napon át kiváló színjátékot fog szolgáltatni, érdekesítő képet nyújt. A padsorok zsúfolva vannak nézőkkel, az újságírók számára már alig jut hely. Erre a tárgyalásra ugyiszólván az egész bukaresti előkelőség felvonult. A védők padjában egymás mellett szorongnak a védők. Gaetan jól felszerelte magát a tárgyalásra. A bírói emelvényen a bűnlejek: egy kalapács, mellyel Gaetan agyon akarta verni áldozatát, egy üveg benzín, mivel tettének elkövetése után fel akarta gyújtani a házat s néhány véres ruhadarab.

Negyed kettő, amikor az elnök és az esküdtek bevonulnak. A szokásos formasságok után az elnök Racoviceanu tanácsos megállapítja a vádlott személyazonosságát, majd az ügyész, dr. Jonescu felolvassa az izgalmas vádiratot.

A vádirat szerint Gaetan ez év februárjának 25-éről 26-ra virradó éjszakáján Leonida Jozefin ellen a Róma-utca 8 szám alatt rablógyilkossági merényletet követett el. A szóbanforgó éjszakán a tett elkövetése után a vizsgálóbíró azonnal kiszállt a helyszínre, ahol a hálószoba és a fürdőszoba között a földön vérbenfagyva találta Leonidánét. A merénylet kitért még a helyszínen megállapították, valamint azt is, hogy a merénylet véres tettének elkövetése után kinyitotta a Wertheim-szekrényt, ahonnan 800 ezer lej emelt el. A gyilkos maga elmenekült s két napi bujdosás után egyik barátjának, Bărsan őrnagynak rábeszélésére önként jelentkezett.

Gaetan a vizsgálat folyamán tagadta, hogy lopni akart volna, azonban megállapították, hogy előre készült a rablásra. Mikor látta, hogy Leonidánétől csak nehezen kap pénzt, egy ékszerész ismerősétől egy nagy gyémántot kért kölcsön, ezt elvitte Leonidánéhoz azzal, hogy rendkívül olcsó áron, 800 ezer lejért eladja. Leonidáné erre a gyilkossági kísérletet megelőző napon a bankból kivett 800 ezer lej.

Gaetan tehát tudta, hogy szeretője kasszájában nagy összeg van. Erre február 25-én este elment Le-

onidáné lakására és egy kiló fekete káviárt vitt magával, amit közösen megevettek az özvegyasszonnyal. Ismeretes, hogy a káviának bizonyos szempontból narkotikus hatása van. Gaetan ezt használta föl és a legizgalmasabb pillanatokban kalapácsával betörte

Leonidáné fejét. Ezután magához vette a 800 ezer lej és eltűnt. Két nap múlva a pénz megkerült, de 37 ezer lej már hiányzott. A vádlott állítólag nem emlékezik arra, hová tette a pénzt.

A vádirat mindezek után megemlíti, hogy Gaetan nagykorú, erős intellektusu egyéniség, legutolsó lakása a "Dionisie" utca 43 szám alatt volt Pilátnénál, aki tudvalevőleg a legelőkelőbb román politikus család közeli rokona. Az ügyész a büntetőtörvénykönyv 307 és 319-ik paragrafusa alapján rablással párosult gyilkossági kísérletért és a fegyverkereskedelmi szabályzat 32-ik paragrafusa alapján tiltott fegyverviseléssel vádolja.

Gaetan a vádiratot nyugodtan, néha mosolyogva hallgatta végig. Lapzártakor a tárgyalás folyik.

Keleti Locarno előtt

Görögország keresi a megegyezést Törökországgal

Róma. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Venizelosz az újságíróknak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy Görögország nincs kapcsolatban a kisananttal, de a legjobb viszonyban van allamaival. — A keleti Locarno nagyon kíváncsi a remélt, hogy legközelebb bratsági szerződéseket köthet Jugoszláviával, Albániával, Bulgáriával és kibővítheti a szerződést Romániával.

Az Olaszországgal kötött szerződés fel-

színtre vetette Görögországnak Törökországgal való viszony rendezésének kérdését is. Törökországgal ugyan még a függő kérdések tisztázatlanok, azonban Venizelosz kész Angarába utazni, a függő kérdések ügyében megegyezni és a szerződést aláírni. Az Angarába és Athén közötti megegyezés előmozdításában mindenesetre nagy szerepe lesz Olaszországnak, de a három állam megegyezése nem jelent hármasszövetséget.

Antonescu jó híreket hozott Párisból

A kormány biztosnak látja a külföldi kölcsönt és rendkívüli ülásszakra hívja össze a parlamentet a szükséges törvény megszavazására

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Tegnap este Párisból váratlanul hazaérkezett Viktor Antonescu, a kormány pénzügyi meghatalmazott delegátusa. A váratlan hazaérkezésnek kormánykörökből származó hírek szerint rendkívüli jelentősége van. Viktor Antonescu a legjobb híreket hozta a külföldi kölcsön ügyéről s ha ezeknek a híreknek hinni lehet, a kormány a külföldi kölcsönt már a kezei között is érzi.

Antonescu hazatérésével kapcsolatban tegnap este a pénzügyminisztériumban fontos tanácskozás volt. Brătianu Vintila elnöklete alatt Ezen a tanácskozáson elhatározták, hogy a külföldi kölcsönszerződés szövegének meg-

szerkesztéséhez szakértő bizottságot küldenek ki, amelyben Rosenthal dr., Románia leghíresebb ügyvédje a jogi, Ottulescu pedig a pénzügyi szakértő szerepét látja el.

Ez és más sürgős kormányintézkedések arra vallanak, hogy a kölcsönügyi csakugyan egészen komoly stádiumba jutott. Liberális körökben már arról is tudnak, hogy a kormány október elsőjére rendkívüli ülásszakra hívja egybe a parlamentet, mert a külföldi bankárok szükségét látják egy törvénynek, amely a kölcsön amortizációs feltételeinek adna szilárd alapot. A rendkívüli parlamenti ülásszak egyetlen feladata lenne tehát ennek a törvénynek a megszavazása.

Mégis elhalasztották a zsidók államsegélyének kiutalását

A kultuszminisztérium hosszunapi meglepetése

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A zsidó államsegély kérdése már napok óta vajdudik a kultuszminisztérium utcszftóiben. A legutóbbi jelentések már arról számoltak be, hogy a tíz milliónyi lej segély kiosztása már csak napok kérdése, mert csak a legutolsó, technikai dolgokra vonatkozó tárgyalások vannak hátra.

Ezek a legutolsó tárgyalások aztán csakugyan megtörténtek, a tegnap a kultuszminisztériumban. A zsidóságban kinos meglepetést keltett, hogy a kultuszminiszter éppen a zsidók legnagyobb ünnepére, a hosszunapra tűzte ki a tanácskozásokat, amikor vallásos zsidó semmi hasonló dologban nem vehet részt. Arra lehetett gondolni, hogy a kormány ezzel az eszközzel távol akarja tartani a tárgyalásokról a

zsidóság képviselőjét, Horia Carp szenátort. A meglepetés fokozódott, amikor a tanácskozásról kiadott jelentés szerint Horia Carp részt vett a megbeszélésen, sőt ő maga kérte a minisztert, hogy erre a napra tűzze ki a tanácskozást, mert a közeljövő többi napjain széleskörű elfoglaltsága van. Horia Carp feladta a vallásos érzését, mert az államsegély kérdését mindennél fontosabbnak tartotta. És ezek után következett el a zsidóság legnagyobb meglepetése: a kultuszminisztériumban összeült bizottság úgy döntött, hogy még nem dönt véglegesen az ügyben s a tízmilliónyi államsegély felosztását és főleg kiutalását későbbi időre halasztja el azzal a kifogással, hogy a zsidó hitközségek számadásai még nem érkeztek be be mind a minisztériumhoz.

— Coty nem mond le magyargyalázó cikkeiről. Párisból jelentik: A párisi Ami du Peuple főszerkesztője, Roujan, tegnap a „Nyolcórás Újság” párisi tudósítójának Coty megbízásából kijelentette, hogy a parfüm király fenntartja eddigi álláspontját és nem hajlandó magyargyalázó cikkeit visszavonni.

— Elítélték egy brutális csendőrmestert. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi törvényszék hivatalos hatalommal való visszaélés miatt ma délelőtt ötszáz lej pénzbüntetésre ítélte Morar Mihály botosi csendőrmestert. Batos községben, ugyanis az ott lakó adventisták istentiszteletre gyűltek össze. A csendőrmester rajta ütött a gyülekezeten és Polder János hatvan éves szászrégeni prédikátort puskatussal és ököllel durván bántalmazta. A prédikátor feljelentette a brutális őrmestert, aki nagyon enyhén, csak ötszáz lej pénzbüntetésre ítélték.

— Szerelmi dráma Jasiban. Bukaresti munkatársunk jelenti: Tenap este Jasiban véres szerelmi dráma játszódott le, melynek középpontjában egy az egész városban ismert nemeslád áll. A dráma áldozata Static főtisztviselő, akit Elena nevű felesége Státiekenység-ből lelőtt, majd maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkosságot követett el. Mindketen haldokolnak.

— A hadügyminiszter felülvizsgálja az erdélyi garnizonokat. Bukarestből jelentik: Angelescu Pál hadügyminiszter tegnap este az erdélyi garnizonok felülvizsgálásának céljából elutazott Bukarestből. Egyebekben Erdélyben igen sürű a miniszterjelrás. Lapedatu kultuszminiszter már napok óta Kolozsváron tartózkodik, míg Franasovici belügyi államtitkár ma kezdi meg az erdélyi körutját, melyen főképpen a dési és szilágysági közigazgatási viszonyokat fogja tanulmányozni.

— Óriási vihar pusztított Bukarestben. Bukarestből jelentik: Tegnap este óriási vihar pusztított a fővárosban, mely hatalmas károkat okozott. Többek között hét helyen is tűz ütött ki, azonban a tüzoltóság kitűnően működött és elejét vette a nagyobb szerencsétlenségeknek.

— Erdély nem kap hadikárpótlást. Bukarestből telefonálja tudósítónk: Ismeretes, hogy a költségvetés eddig már is ötmilliárdos deficitet mutat fel. Brătianu Vintila most rendkívüli erőmegfeszítéseket tesz, hogy a hiányt csökkentse, s többek között tegnap a minisztériumoknál tiltottta a különböző kiutalt összegek kifizetését. A tiltott pénzek között szerepel az erdélyi hadikárosultaknak megszavazott 100 millió lejes tétel is.

TANULJATOK

románul, franciául, angolul németül, olaszul, nyelvtant, tarsalgást, irodalmat, kereskedelmi levelezést. Egyenkénti és csoport tanítás bármikor. urak és hölgyek részére, Speciális könyvelés, helyesírás és gépirás-tanítás (50 írógép) Német és román gyorsírás, vidékiek részére levelezés útján

Beiratkozások naponta. Ingyen prospektusok.

Berlitz-iskola,

București, Strada Sărinădar 41.

Telefon 64—98. Egész nyáron át nyitva.

SZÉKREKEDÉS NÉL

a CHATEL GUYON-i természetes sókból készült MIRATON PASZTILLÁK fájdalom nélkül könnyebbítik meg a belek működését.

KÖZGAZDASÁG

Sulyos támadások a Bata-cipőgyár ellen

Bukaresti munkatársunk jelenti: A bukaresti cipészek és csizmadiaik tegnapi gyűlésén Dobrescu elnök igen szenzációs leleplezést tett, mely a hallgatók tömegében hatalmas felháborodást provokált. Dobrescu ugyanis kifejtette, hogy a Bata-cipőgyár, mely olcsó áraival rendkívül konkurenciát jelent, a pénzügyminisztérium néhány közvegyével összejárva hatalmas vámviasszárlást követett el s ez tette lehetővé számára, hogy produktumait áron alul dobja a piacra. Ugyanis a gyár importzárlatára vámleszállítási kedvezményt kapott s 15 millió 750 ezer lej helyett mindössze 6 millió 450 ezer lejt fizetett, tehát 9 millió 450 ezer lej különbözetet takarított meg s ezzel sulyosan megkárosította nemcsak az államot, hanem a cipészipart is, mely a Bata-gyárral szemben a teljes vámtól mentes, így nem is lehet konkurrenciára képes. A bukaresti cipészszövetség elhatározta,

hogy azonnali vizsgálat megindítását fogja sürgetni, követeli, hogy a vizsgálóbiztosok parlamenti tagok legyenek s felszólítja a kormányt, hogy a vizsgálat lefolytatásáig foglalja le a Bata-gyár raktárát.

Januárban nemzetközi cukorkonferencia lesz Havannában. Havannából jelentik: A kormány nemzetközi konferenciát szándékozik összehívni Havannába a jövő év januárjában a cukortermelés korlátozásának és a cukorpiac világhelyzetének megtárgyalására. A meghívókat már elküldték.

Az Angol Bank félévi nyeresége. Londonból jelentik: Az Angol Bank tegnap közzétett félévi mérlege szerint az 1928. év első felének tiszta nyeresége 700.182 font sterling volt. Az Angol Bank a nyereségből hat százalékos osztalékot fizet.

SPORT

Kerületi válogatottak mérkőznek Brassóban

Brassó város sportkedvelő közönsége rendkívül sokat panaszkodik, — és joggal — hogy az idén alig volt valami sporatrakció. Elmaradtak a nagy bukaresti, kolozsvári, aradi csapatok, elmaradtak a városközi válogatott mérkőzések és egy kivételével elmaradtak a nemzetközi mérkőzések. Brassóban mindenki jól emlékezik azokra a régi jó időkre, amikor a Brasovia áldozatok árán is lehozta a Kinizsit, a TAC-ot, az AMTE-t, a Haggibort, a KAC-ot, a NAC-ot, az MTK-t, a legjobb bukaresti csapatokat, Budapestet a nemzetközi mérkőzések. Brassóban mindenki jól emlékezik azokra a régi jó időkre, amikor a Brasovia áldozatok árán is lehozta a Kinizsit, a TAC-ot, az AMTE-t, a Haggibort, a KAC-ot, a NAC-ot, az MTK-t, a legjobb bukaresti csapatokat, Budapestet a nemzetközi mérkőzések. Brassóban mindenki jól emlékezik azokra a régi jó időkre, amikor a Brasovia áldozatok árán is lehozta a Kinizsit, a TAC-ot, az AMTE-t, a Haggibort, a KAC-ot, a NAC-ot, az MTK-t, a legjobb bukaresti csapatokat, Budapestet a nemzetközi mérkőzések.

Pop Zorila kapitány, a kerületi labdarugószakosztály elnöke az őszi szezonra szép tervet dolgozott ki, mellyel remélhetőleg kissé kielégíti a várokozásokat. Pop Zorila terve az, hogy Brassóba lehívja a bukaresti, kolozsvári, temesvári, székelyi, aradi kerületi válogatottjait, egy-egy Brassó válogatott elleni mérkőzésre. Ebben az értelemben már meg is történtek az első lépések. A meghívó levelek napokban el is mentek és remélhető, hogy a legtöbb kerület örömmel fogja fogadni a tervet, annál is inkább, mivel a feltételek meglehetősen kedvezőek. Az

őszi szezonra tehát kilátásban van egy pár élvezetes mérkőzésre, most csak a többi keruletektől függ, hogy mennyit lehet nyélbe ütni közülök.

Bécsben játszik a harmadik Rapid—Viktória—Ziskov mérkőzést

Prágában vasárnap tartották a középeurópai kupa konferenciát, melyen döntöttek a Rapid—Victoria—Ziskov ügyében. A Rapid, mint megírtuk, óvást emelt a mérkőzés ellen. Később állítólag visszavonta azt, azonban a konferencián kiderült, hogy nincs szó visszavonásról sőt a konferencia döntött az ügyben s a Rapid óvását 5:3 szavazattal aránnyal elvetették. A magyarok és a csehek az óvó Rapid ellen szavaztak.

Ezután sor került arra, hogy hol tartsák meg a harmadik Rapid—Viktória—Ziskov mérkőzést. A kérdést ezúttal nem sorshuzással döntötték el, hanem Szigeti Imre közvetítésével közös megegyezéssel. E szerint a harmadik mérkőzést Bécsben, a Hohe Warte pályán játszik le október 3-án, szerdán.

A konferencia további folyamán foglalkoztak a középeurópai kupa döntőjének terminusaival. Nem állapodtak meg véglegesen, hanem kimondták, hogy október 3-án Bécsben újra összejönnek s akkor ebben is döntenek. Valószínű, hogy október 28-án és november 11-én lesz a döntő mérkőzés.

a Passacailleban abszolút muzsikaként ragadják magukkal hallgatóikat. Itt már megszűnik a vita: „modern, nem modern” — marad a szintiszta muzsika, amilyen csak egy van: szép. Ha ilyen interpretációra lennének mindig a modern muzsikának, mint Biemelék, a közönség hamarosan közel engedné magához a legmodernebb alkotásokat is.

A Mozart stílusos volt és csipke-finomságú részeitek maradéknélküli kihozása általános tetszést szült. Utolsó számként Beethoven szímfónikus méretű B-dúr trióját játszotta az együttes. Beethoven az, a kiből a leggyakrabban találkozik az előadó lelke a hallgatóéval. Ezúttal is ez a szám volt az, amely a legnagyobb mértékben ragadta magával a közönséget. A hatás a legtéljesebb volt. A hallgatóság szinte tapsal köszönte meg a kiváló együttesnek az est folyamán nyújtott élvezetet.

W. J.

— Epe és májbetegségeknél, epék és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvizet a hasi szervek működését élénkítő tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az ottani ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorral veszik be. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY. Irta: MARAI SANDOR.

(Copyright by Pantheon)

47

Ahogy sorra néztem őket, be kellett ismernem, hogy ők az oka az elfogódottságomnak. Nem értek hozzájuk. Nem is ismerem a mentalitásukat. Soha nem foglalkoztam leányövéndékekkel. Lassan meg kell szoknom. A megfigyeléseimet fel kell jegyeznem. Lehet, hogy másfélék, mint a fiuk. Talán másképp fogják fel a dolgokat. Egészen idegen terület ez nekem.

Tízpercen többnyire együtt járnak. Kétségtelen, hogy sokat vihognak. De nagyjában nem zavarják az osztályt. Megfigyeltem, hogy elnézően összemosolyognak, ha a fiuk közül nem tud valaki pontosan felelni. Azt hiszem, ez ingerli a fiukat.

Az osztály általában nem a legrosszabb osztály, ami valaha a kezem alatt volt. Mészáros azt állítja, hogy az utolsó évben javult az osztály. Mióta a lányok...

Mindenesetre le kell küzdenem ezt a szörnyű elfogódottságot. Azt hiszem, menni fog? Végre is leányövéndék, vagy nem leányövéndék, az osztályfőnökük vagyok.

Tíz perccel cseppet előtt kezdtem nézni őket. Ebben a pillanatban ketten csapták össze a füzeteket. Persze Willinszky elsőnek, a tiszta jeles. Neki elsőnek kell lennie. S aztán ez a kis Cserey.

Összehajította a füzetet, elővette a táskáját, egy rongyot szedett elő és megtörölte a tollat. A leányövéndék a kézitáskájukban hordják a tollakat. Különböznek ezek a nagyobb fiúk sem hordanak már kalamárist.

Megfigyeltem, hogy gondosan elrakta a tollat, egy kis tükröt és egy zsebkendőt közé. Meglep, hogy a Cserey elsőnek lett készen. Bizonyára elsielte a dolgot. Holnap meglátom.

Csak ne fájni így a fogam.

November 27. Nem lehet kitartani, valamit kell csinálnom. A legegyszerűbb lenne elmenni egy fogorvoshoz, de félek, hogy már késő. Ez egy külön dolog, ezzel a foggal. Három évvel ezelőtt kezdett fájni. Felső fogorvos, hátul a baloldalon. Zápog. Akkor elmentem a fogorvoshoz, Jegeshez. Jeges maga mondta, hogy a fognak vége. Azonnal ki kell húzni, haladéknélkül, mert a fogus kezd gyulladni. Az egész fog különben is egy ronc, egy odu, egy nagy lyuk. Biztos fisztula, mondta Jeges.

Ennek három éve. Akkor nem húztam ki a fogat. Azt hiszem, gyávaságból. Féltem a fájdalomtól. Egy rossz fog, mi az? Három évig nem fájt. A fájdalom eltűnt, az iny lelohadt. A fog maradt odvas és lyukas, mint volt, de nem fájt. Ha találkoztam néha Jegessel, gunyosan meg is említettem neki. Három évig vártam a rögtöni fisztulára.

Most, úgy látszik, itt van.

Az arcom fel van dagadva. Egyedül csak én látom, a szakáll eléggé leplezi. Az egész arcél sajog és tüzes. Ez a fisztula. Kétségtelen.

A fisztulával tisztában vagyok. A genny feltör az inyben. Áttöri az arcot. Hallottam eseteket, hogy emberek meghaltak ilyesmiben.

November 28. A dagadás tart. Alig tudok enni. Szomorú állapot. A fájdalom egyre élesebb, egyre terjed. Néha órákra enyhül, ilyenkor az az érzésem, hogy a genny megnyert egy attackot, elfoglalt egy területet s most pihen s új erőt gyűjt, mielőtt tovább furja magát. Ilyen órákban én is pihenek. De a dagadás terjed. Azt hiszem, régeltre látható lesz. El fogok menni Jegeshez. Nagy káröröme lesz, de el fogok menni.

Ma leesett az első hó.

Egész nap tart. Az ablakból látom, ahogy világít az utcán. Tiszta, jó idő. Nem mehetek sétálni. Ezzel a foggal nem mehetek sehova.

Kamillateával öblögetem és a dolgozatokat javítom.

Közepes osztály. Jó átlag. Az a Cserey rosszul tette, hogy ilyen korán csukta be a füzetet. Elég sulyos nyelvtani hibák. A fogalmazás nem rossz, de elég sulyos nyelvtani hibák. Két egyszerű futurumot feltétlenül fogott fel. Kár volt sietni. Nem adhattam jobbat, mint 3-as jegyet. Kár volt sietni.

Neumann jó. Gyenge stílus, kifogástalan grammatika. A többi négy leányövéndék közepes.

Azt hiszem, ha Cserey nem siet, jobban végezte volna. Alapjában, ha utána gondolok, a hibák nem is olyan sulyosak. Az egyik mondat szerkezet elég homályos ahhoz, hogy feltételben fogjon fel egy futurumot. Egy kis jóakarattal fölébe írhatnék a 3-asnak egy kettést. Meg is keresem a füzetet. Kijavítottam „2/3”. Azt hiszem, az igazságosabb. Nem akarom elkedvetleníteni.

Kimenjek ma a Bástyára? Első hó, nagyon szép lehet.

(Folytatása következik.)

IRODALOM, MŰVÉSZET

Bernfeld—Biemel—Moldrik kamarazene-estje

Brassó kezdődő zenei szezonjának kiemelkedő eseménye volt a tegnapi kamarazene-est. Ezt a három izig-vérig művészembert más alkalommal is szívesen hallgatjuk, amikor tudásukat szívesen érvényesítik, de kamara-együtttest képezve utólréhetetlen élvezetet nyújtanak a komoly zene kedvelőinek.

Bernfeld tökéletes zongorista. Nincsenek technikai problémái, s tudásánál talán csak szíve és muzikalitása nagyobb. Abszolút ritmusérzete és kifejezésének finomsága predestinálja a kamarazenére. Biemel méltó társa az együttesben; szólamvezetése és nemes kantilénája főleg a meleg hangulatu részekben emelkedik a tökély magasságáig. Moldrik kitűnő, rutinos csellista a szó legnemesebb értelmében: diszkrét színezésű előadása mindig stílusosan harmonizál a másik kettő játékaival.

Műsoruk első számaként szereplő Ravel-trió vegyes hatást váltott ki, mint mindenütt, ahol először adják elő ezt a merész felépítésű darabot. Lehet vitatkozni azon, hogy maradandó értékű-e a modern zenének ilyenfajta alkotásai, de tény az, hogy a mai emberre hatásosak és egyes részeiben, mint például

Az erdélyiek figyelmébe!

Felhívjuk a figyelmét arra, hogy a közismert elsőrangú éttermünkkel kapcsolatban (az emeleti helyiségünkben) egy teljesen elkülönített **„VEGETARIUS ÉTTERMET”** rendeztünk be, mely a fővárosban az egyedüli vegetárius konyha, ahol tisztán vegetárius és vitamintartalmú ételeket szolgálunk fel a fogvasztók teljes melegezésére.

Modern berendezés!

Pontos kiszolgálás!

Olcsó árak!

Címünk: „Restaurantul Grossmann București, Str. Domnita Anastasia 10.”

VEGETARIUS KONYHA!

2054

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára 6 lej. - Vastagabb betűvel 12 lej. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Kisebbségi apróhirdetés ára 63 lej. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdésküldésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincs hátralevőben, mindaddig, amíg előfizetése tart, **hasonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk** a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Véle — eladás

Illusztrált nagy városban eladó Ajánlatokat kiadónivalatban „Fejlődő város 7480” jellegre.

Otthona igen kellemes lesz egy jó **cerép-kályha** által Kapható **Terracotta** Vasutca 3/a. 8239

Golyósfegyver 93. Mauser eladó, Brassó, Vasutca 39. 8266

100 holdas birtok hozzártatózó épületekkel eladó. Cím 8345 sz. alatt a kiadóban.

Keresek gyáskocsit megvételre Simon Bácsfalu 18 szám E 8246

Automobil-hűtőket

szakszerűen és gyorsan

VICTORIA

villanyerőre berendezett hűtőműhely készíti, Brassó, Katona-kórház-utca 4.

501-es Fiat automobil tizemképes, jókarban olcsón eladó. Cím: Targu-Mures Felméri garage 8294

Keresek jókarban levő használt vagy új kézimunka előnyomtatáshoz rajzperforáló gépet. (Pausenstechmaschin). Ajánlatok S. Haas, Bucurest, Calea Văcărești 107. 8299

Egy könnyű sárga kocsi eladó. Hosszu-utca 153 sz. alatt. Ugyanott egy különbejáratú kis butorozott utcai szoba is eladó 8301

Traktoros cséplőgarnitúra jutányos áron eladó Megtekinthető Line Mihály Barcaufaluban 145 Bármelyik gép külön is eladó. E 8242

Posztóvanyológép két lendkerékű Rieger gyártmányú jó állapotban olcsón eladó. Keresztes Béla Targu Mures, Arany J.-u 19 szám. 8287

Erkező **burgonyát** szállít, vörös, fehéret, prompt legolcsóbban Bayer Károly Brejcu, Treiscaune. 8356

Hoffher Automat vas **szénaprés**, üzemképes, eladó 65.000—lejért, Sebesi, Odorheiu. 8355

Hart Parr petroleum traktorokat 24 és 36 HP. nagyságban kedvező feltételekkel szállít, Fehér Miklós gépgyár Ierakata Cluj Piața Unirei 26 szám. 7885

ŐSZI ÉS TÉLI SZŐRMEUJDONSÁGOK ÉS SZŐRMEKABÁTOK

dus választékban raktárra érkeztek. Megtekinthetők vételkényszer nélkül. Hítelképes egyéneknek fizetési könnyítések.

2579

Rókékat garancia melletti festőnek minden színre 380 Lejért. **ROSENBERG SIMON** SZÜCS ÉS SZŐRMEARUHAZ BRASSÓ, KAPU-U. 42 SZ. ELŐNYÖS AR! DUS VÁLASZTÉK! SZOLID KISZOLGÁLÁS!

Sárga kanna feketé sáruval

Elpusztulnak legyek, szúnyogok, hangyák, poloskák, svábbogarak, molyok, bolhák stb.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak eredeti, plombált Flit-kannát fogadjunk el!

Kizárólagos vezérképviselő:

Drogherie Standard

Bucuresti, 2. Strada Zorilor

Divatüzletbe alánközik ellátással, vagy fixál intelligens leány, ért diványnárra montézást, tea baba, lámpaernyő bevonásához, eladásban írtas. Leveleket Brassói Lapok szatmári fiókkiadóhivatalához. 8350

Lakás

Kiadó egy elegáns négy szobás lakás és egy két szobás lakás a Belváros közelében. — Érdeklődni Steiz Ferencnél Hosszu-utca 166. 8349

1—2 szobás butorozott lakás a téli hónapokra kiadó. Cím 8349 szám alatt a kiadóban.

Kiadó két szoba konyha Kertész-utca 17 Barty Antal.

Két szoba konyha és egy szoba konyha kiadó Váncsa György Gyár-ut Grimm butorgyárral áteltemben. 8348

3
iroda-
helyiség
október 15-től
kiadó
Kapu-utca 34. 8352

Gyógyfürdő a házban

Reumát, köszvényt, skrofulát, vérszegénységet és női betegségeket gyorsan és tökéletesen gyógyítják a

Báznai jódsó-val

készült házi fürdőkkel és utólagos masszázssal a fájdalmas helyeken

Reumasalvan 8275

bedörzsöléssel. — Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főlerakat: **Dr. J. OBERTH** Koronagyógyszertár Medgyes.

Árverési hirdetmény

A prázsmári villanytelep r.-t. f. évi október 15-én, nyilvános árverés után 6 évi időtartamra bérbeadja a tulajdonát képező malmot.

Kiküldési ár 96.000 lej.

Bánatpénz 10.000 lej.

A közelebbi feltételek megtekinthetők Schoppel György iskolaigazgatónál, igazgatósági tagnál.

Ajánlatok az árverés megkezdéséig a részvénytársaság pénztárosánál, Rosenauer Györgynél, 569 hsz. alatt benyújthatók.

Prázsmár, 1928 szeptember 22-én.

Az igazgatóság.

8353

Levelezés

27 éves intelligens zsidó fiatalember benősülne Cím Láng Mihály Sarmaság, Szilágy megye. 8359

Magyar ajku, 24 éves, első csa ádból származó hajadon vagyok

Házasságot

kötnék jó családból származó urlemberről. Hozományom 800.000—Lej készpénz, és 2.000.000—ingatlan Teljes című leveleket „Keresztény” jellegre a kiadókba kérek. 8310 R

Kedves barátom... 228. 13. írtál, nagyon várom. Br. h. 8 3262

Vegyes

Elsőrendű cukrászszeget felveszek ki önállóan dolgozik minden poszton. Takács, Cluj Regele Ferdinand 35 8343

Hegesztünk elektromosan motor fejeket, tengelyeket, mindenféle gépre-szeket teljes garancia mellett Friedrich Testvérek hegesztő telepe, Timisoara. 8921

Splendor, Kut-utca 30 telefon 555, megbízhatóan, gyorsan, olcsón szerel és tavít villanyvilágítást, telefont csengőt, Villanymotorok, műszerek, szerelési anyag nagy raktára. 8034

Fájdalomtól telt szívvel tudatjuk, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett jó férj, édesapa, após és rokon

Magyari József

cipész mester

életének 72-ik, boldog házasságának 44-ik évében f. hó 24-én reggel rövid szenvedés után megszűnt élni.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 26-án d. u. 3 órakor fogjuk a Sztás-utca 52. szám alatti gyászházból a ref. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Nyugalma legyen csendes, emléke áldott!

Brassó, 1928. szeptember 25.

A gyászoló család.

Primăria Municipiului Braşov.

No. 23349—1928.

Traducere

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

a vágóhídi igazgatói állás betöltésére.

A pályázati feltételek a köztisztviselők szabályzatáról szóló törvény végrehajtási rendeletében elő vannak írva.

A járandóságok az állategészségügyi személyzet alkalmazásáról szóló törvényben vannak szabályozva.

A pályázók kellő okmánybélyeggel ellátott és szükséges okmányokkal fészerezelt kérésüket f. október hó 9-ig tartoznak ezen hivatalnál beadni.

Primar:

Dr. Schnell mp.

Secretar general:

Socaci mp.

Nagy őszi és téli divatrevü

Legújabb őszi és téli divatujdonságainkkal

versenyen kívüli áron szolgáljuk ki t. vevőinket. Pompás és gazdag raktárunk

Szőrmekabátokban, bőrkabátokban, női, leányka és gyermekkabátokban és ruhákban

a legkényesebb igényeket is kielégíti, mert elegáns sikk, kifogástalan illes és elsőrangú minőség kezeskednek áruink mindenkor jó hírnevéért

FENYVESI és SÁMUEL

Nagyrománia legnagyobb női konfekcióáruháza BRASSÓ, LENSOR 31-33 sz.

2604